

Afsender:
Søren Gjaldbæk
Carsten Hauchs Vænge 4
5230 Odense M

B
209
91878 ARC
NIELS BOMHOLT JENSEN
LANGEMARKEN 3
ULBØLLE
5762 VESTER SKERNI 5762 2/8 1

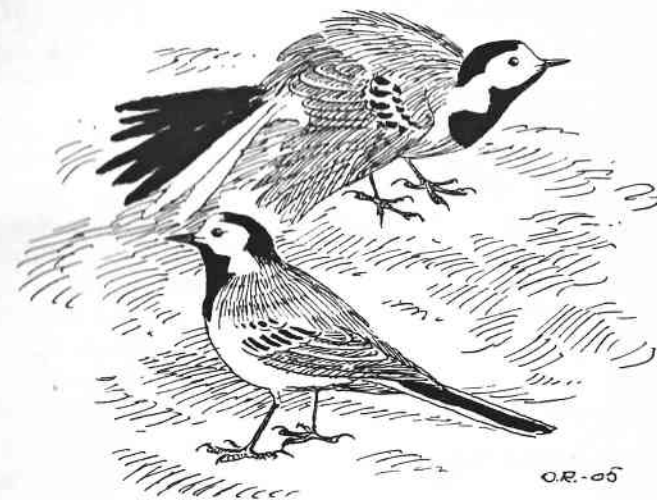

Dansk Ornitologisk Forening

Foreningen for fuglebeskyttelse

HAVREVIMPEN

DOF- FYN

13. ÅRGANG NR. 2, AUG 2005

STOR REGNSPOVE PÅ FYN
STRUKTURREFORMEN SLAMBASSINET
RØRHØG BLÅVAND
TARUP DAVINDE

HAVREVIMPEN

Udgives af Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt

ISSN 0908-858X

Tryk: Micro-Forma Oplag: 650

Redaktion:

Søren Gjaldbæk - Jacob Sterup Andersen - Tim H. Hansen - Michael Mosebo Jensen

Redaktør:

Søren Gjaldbæk, Carsten Hauchs Vænge 4, 5230 Odense M, tlf. 66 13 78 56

e-mail: soeren.gjaldbaek@mail.dk

Udsendelse af Havrevimpem (abonnement, adresseændringer):

Michael Mosebo Jensen, Røjle Bygade 102, Røjle, 5500 Middelfart, tlf 26 82 07 29

e-mail: mmj@doffyn.dk

Hjemmeside: www.doffyn.dk

Indsendelse af observationer:

Via Hjemmesiden, kun for folk, som er tilmeldt som brugere.

e-mail: : obs@doffyn.dk

pr. telefon til én fra Administrationsgruppen, DOF-Fyn Web:

Bent Staugård Nielsen	62 62 30 62
Erhardt Ecklon	62 21 99 16
Jacob Sterup Andersen	62 29 26 29 / 25 56 74 17
Michael Mosebo Jensen	26 82 07 29
Hans Rytter	62 27 20 26 / 23 34 86 36

Webmaster:

Hans Rytter, Nyborgvej 88, Trunderup, 5772 Kværndrup, tlf. 62 27 20 26 / 23 34 86 36

Kontaktadresse, bestyrelsen:

Flemming Byskov, Sdr. Højrupvejen 128 C, Havndrup, 5750 Ringe, tlf. 65 98 22 18

Indhold:

Strukturreformen	3	Fra felten	29
Stor Regnspejle på Fyn	5	Blåvand	37
Slambassin	21	Turrapporter	50
Tarup Davinde	23	Ture og møder	57
Rørhøj	26	Små pip	58

Tegninger: Ole Runge.

Fotos: Biofoto/Erik Thomsen, Michael Mosebo Jensen, Rune Tjørnløv, Per Rasmussen, Erhardt Ecklon.

Copyright: DOF-Fyn. Udgivelsen må kun citeres med tydelig kildeangivelse

Fra redaktionen

Årets andet nummer af Havrevimpem blev desværre forsinket – vi håber, at man kan få tid til at læse det, nu, hvor vadefuglene hober sig op langs vore kyster og efterårstrækket står for døren. Tak til de folk, der har leveret stof til bladet, og tak til de mange, som har indbetalt bidraget på 75,00 kr. til bladet. Til de, der ikke har fået betalt kan det oplyses, at girokortet, som lå i sidste nummer ikke er forældet og fortsat kan bruges.

DOF og strukturreformen

Af Søren Gjaldbæk

For nylig deltog jeg og et par andre fynboer i et feltræf i Sønderjylland. Vadehavet skulle endevendes for sjældne vadefugle. Det blev det, og selv om vi udviste stor flid, lykkedes det os ikke at finde noget som helst. Det tog en lille gruppe københavnere sig af – den fynske toppræstation blev at finde en død Slagfalk, der var fundet levende aftenen før; det var dog ikke os, der slog den ihjel. Vi var indlogeret privat hos et par lokale ornitologer – Kurt og Susanne – under det mere officielle navn "Råhede Fuglestation". Her boede en halv snes af træffets deltagere. Da vi ankom fredag aften efter mange timer i felten, var der fyldt op med sønderjyder og nogle få folk fra djævløen – de havde tilsyneladende ikke taleret. Stemningen var løftet. Vi havde dårligt fået os sat, før en af ordførerne ret højt meddelte, at "vi gider ikke være sammen med jer"!

Han henviste til strukturreformen, der som det vil være nogle bekendt samler Fyns, Sønderjyllands, Ringkøbing amter og noget af Vejle Amt i én region, oven i købet med Vejle som hovedstad!! Vi pippede spagt, at det var ikke noget, som vi havde fundet på. "Fynboer repræsenterer en evolutionær blindgyde" var næste melding. Vi blev naturligvis stumme over at opleve slig elokvens inkarneret i en halv rummeter sønderjyde og undlod at tage til genmæle. Det skal i øvrigt siges, at resten af samværet med vores kommende regionsfæller forløb overordentligt hyggeligt.

Uden at lægge for meget i ovenstående kan man vel roligt sige, at de fleste jyder ikke betragter sig som fynboer – og omvendt, og at mange fynboer vel betragter Fyns Amt som en ret naturlig størrelse. Ikke desto mindre skal DOF have

taget stilling til, hvordan der fremover skal struktureres for at matche den nye opgavefordeling mellem stat, regioner og kommuner. Det står fast, at Fyns Amt ikke eksisterer efter januar 2007, herefter er vi udover stadig at være en del af Danmark alle med i en (måske) større kommune og en del af ovennævnte region. Der foreligger ikke meget konkret om regionernes rolle på det miljømæssige område; men som det ser ud nu, vil der på dette område kun ligge nogle få opgaver i regionerne, og disse vil sandsynligvis ikke være særligt relevante i forhold til sager, som angår fugle og naturbeskyttelse. I dag er vi vant, til at de fleste miljøsager vendes i Det Grønne Råd, som er et råd, der rådgiver amtet. Her sidder repræsentanter for blandt andet DOF-Fyn, landbruget og Dansk Naturfredningsforening. I dette forum kan alle få deres synspunkter hørt, og politikerne kan høre partsindlæg, inden de træffer deres afgørelser. I fremtiden må vi gå ud fra, at det er kommunerne eller staten, som skal træffe afgørelser i miljø- og fredningssager. Hvordan det konkret kommer til at se ud, ved vi ikke. Det er dog klart, at DOF bliver nødt til at have en struktur, som kan matche den ny magtfordeling. Der er ikke meget, der taler for at slå DOF's lokalafdelinger sammen, så de følger de ny regioner, men det skal naturligvis overvejes, hvis regioner

får væsentlige miljømæssige opgaver og penge til at løse samme.

Det ser ud til, at Fyns Statsskovdistrikt bliver afløst af et Landsdelscenter i Fåborg, med samme opgaver. Her vil DOF Fyn naturligt kunne fortsætte sit arbejde. Der tales om, at der skal placeres et Miljøcenter i Odense, som kommunerne kan henvende sig til, hvis de ikke selv ligger inde med tilstrækkelig ekspertise på et givet område. Ellers må vi forvente, at vores samarbejdspartnere i høj grad bliver de ny (og ofte) større kommuner. Her vil DOF Fyn, som vi kender det i dag, naturligt kunne repræsentere DOF.

Det er DOF Fyns holdning, at DOF's lokalstruktur indtil videre opretholdes uændret, indtil det måske viser sig, at der behov for en anden organisation. Det mest sandsynlige er, at vi skal bruge vores kræfter på at samarbejde med kommunerne. Her er det vigtigt, at det er folk med kendskab til lokale forhold, som deltager. Det vil en organisation af DOF Fyns størrelse kunne være med til at sikre.

DOF Fyns bestyrelse vil gerne høre medlemmernes mening om ovenstående problematik, enten ved indlæg på vores hjemmeside eller ved henvendelse til vores formand Flemming Byskov, enten pr e-mail: fbyskov@mail.dk, pr brev Sdr. Højrupvejen 128 C, Havndrup, 5750 Ringe eller pr telefon 65 98 22 18.

Stor Regnspove på Fyn

Af Kurt Due Johansen

På Fyn er Stor Regnspove i dag en almindelig forårs-, efterårs- og vintertrækgæst. Desuden er arten en fåtallig sommergæst. Udover de rastende fugle ses et stort gennemtræk af arten.

Der er ingen dokumenterede ynglefokomster fra Fyn.

Bestandens størrelse og trækets forløb

Hans Meltofte anfører i "Vadefugletrækket gennem Danmark, DOFT 1993,1-2" følgende om arten: *Danmark passerer forår og efterår af en bestand på 115-135.000 par storspover, der primært yngler i Sverige, Finland, de baltiske lande og Nordrusland. Antallet af rastende fugle overstiger dog sjældent 10.000 i hele landet. Flest raster i marts-april og fra juni til november-december i Vadehavsområdet og Vestjylland. Flere tusinde kan overvinde i Vadehavet. Hundretallige forekomster registreres også i resten af landet under forårstrækket og den første del af efterårstrækket, mens fugle i jagtsæsonen undgår områder med intensiv jagt. En del storspover fælder her i landet både om foråret og om efteråret. Antallet af rastende storspover i Danmark er aftaget betydeligt de senere årtier. Dette skyldes formentlig både ødelæggelser af yngleområderne i oprindelseslandene og den jagtli-*

ge efterstræbelse bl.a. i Danmark (Meltofte 1986, Henriksen 1991).

Som det vil fremgå af nedenstående, har nogle af de anførte forhold ændret sig siden Meltoftes artikel i 1993. Det er især forekomsten i jagtsæsonen og i vintertiden.

Den bestand, som berører Vesteuropa er ifølge Meltofte på 115.000 – 135.000 par. Det nye værk "Shorebirds" fra 2004 anfører en flywaybestand på mere end 420.000 fugle i Vesteuropa / Nordafrika. "Shorebirds" anfører bestanden som stabil eller i stigning.

Føde

På de lokaliteter, hvor Stor Regnspove fouragerer på de blotlagte vadeblade er føden krabber, orm (sandorm, frynseorm), og store muslinger. På enge fouragerer Stor Regnspove på en række invertebrater. Det samme gælder sandsynligvis også de steder, hvor arten fouragerer på dyrkede marker. På heder (på Fyn kun Enebærrodde) kan arten fouragere på bær.

Biotop og lokalitet for rastende Stor Regnspove på Fyn

På Fyn raster arten primært langs lavvandede kyster, hvor der blotlægges store vadearealer ved lavvande. Desuden raster arten på enkelte store en-

gområder, hvor den fouragerer, og ikke er afhængig af de blotlagte vade-flader. Det gælder Ølundgårds Inddæmning, 4-talsstranden, Maden på Helnæs og Gråsten Nor. Det er dog en stor fordel for arten, hvis engområderne ligger i tilknytning til fladvandsområder, således at den kan skifte fouragering mellem blotlagte vadeområder og engene.

Arten fouragerer på enkelte lokaliteter også på dyrkede marker. Det gælder således Hindsholm, Strynø, ved Nørreholm og Ommelshoved på Ærø.

Helt overordnet er der 5-8 store rastepladser på Fyn. Det drejer sig om 4 nordfynske – fladvandet ved Æbelø, Nr. Nærrå Strand, Odense Fjord (5-dellokaliteter) og Fyns Hoved (2-dellokaliteter).

På Sydfyn er hovedlokaliteten det store lavvandsområde mellem Ristinge Hale og Marstal, herefter kaldet Storeholmområdet. Derudover raster der Stor Regnspeve i "pæne flokke" i området ved Monnet / Ny Gesinge på Tåsinge, Henninge Nor på Langeland, Gråsten Nor på Ærø og Strynø.

Rastebestanden i Henninge Nor er ikke mere så stabil som tidligere.

Udover disse store rastelokaliteter kan Stor Regnspeve ses raste på kystnære lokaliteter på hele Fyn, men i mindre antal. Det drejer sig fx om Gyldensteen, Vestfyn, øerne i Det

Sydfynske Øhav, Sydlangeland, Knudshoved mv.

Desuden er der et stort gennemtræk af Stor Regnspeve forår og på efterårstrækket.

Den tidsmæssige forekomst af Stor Regnspeve på Fyn

I det følgende gennemgås den tidsmæssige forekomst af Stor Regnspeve på Fyn.

Der anvendes følgende tider: forår, sommer, efterår (jagtsæsonen), vinter:

Forår: marts, april, maj.

Sommer: juni, juli og august.

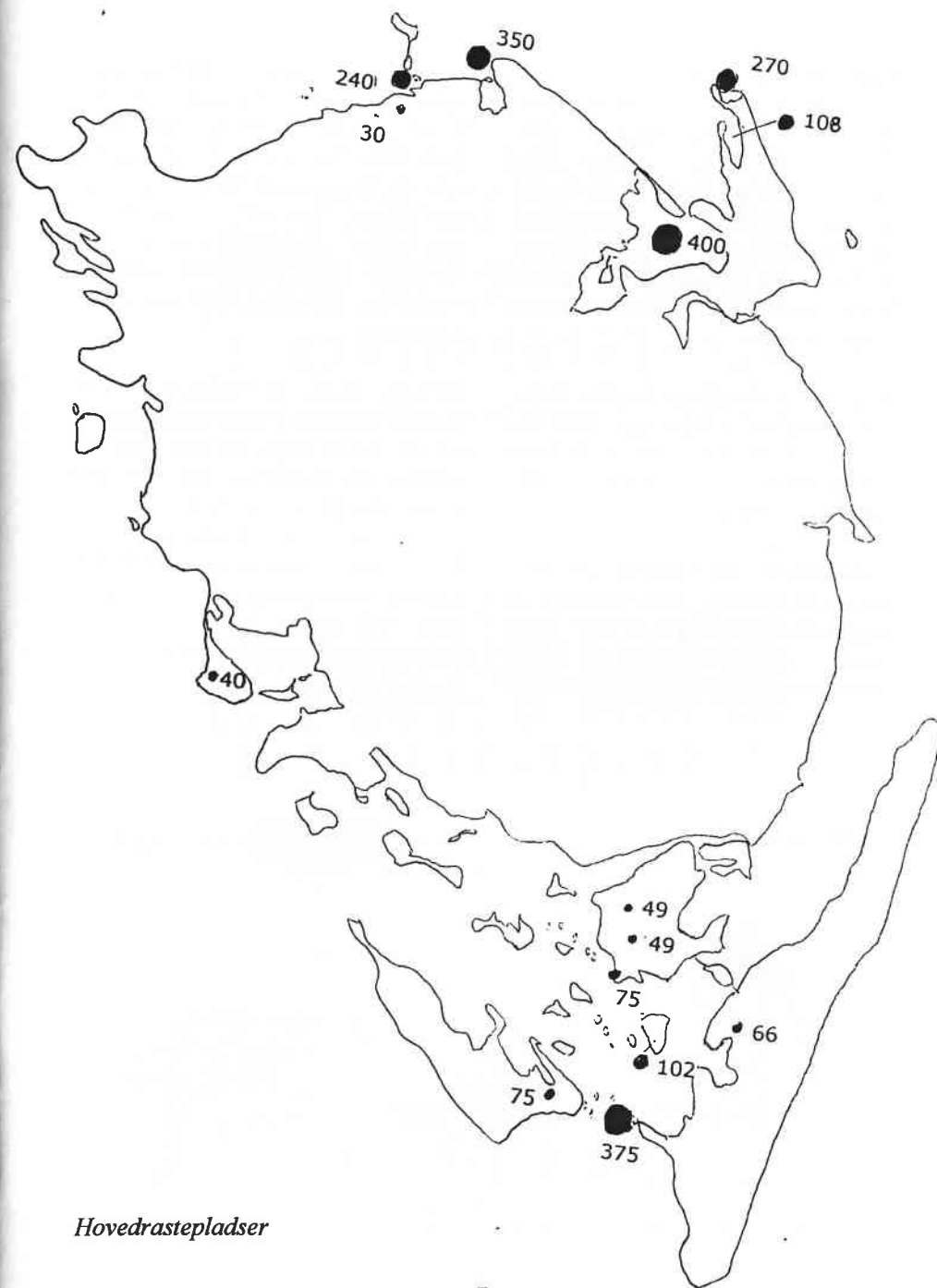
Efterår: september, oktober og november.

Vinter: december, januar, februar.

FORÅRSTRÆKKET

Situationen for forårsrastende Stor Regnspeve er i 2000'erne den, at der ikke ses så markant en forårsankomst af Stor Regnspeve om foråret (marts-april) som tidligere. De fugle der ses på forårsrastepladserne er i stedet i vid udstrækning tilsyneladende "de samme" som har været der i vintermånederne. Strynø og Ny Gesinge skiller sig dog ud i den henseende, idet fuglene dér ankommer i marts / april.

Fuglene ses raste indtil sidst i april, hvor langt de fleste fugle forlader rasteområderne for at drage mod ynglepladserne, eller de områder, hvor de oversommer.

Hovedrastepladser

Forårsrastepladser

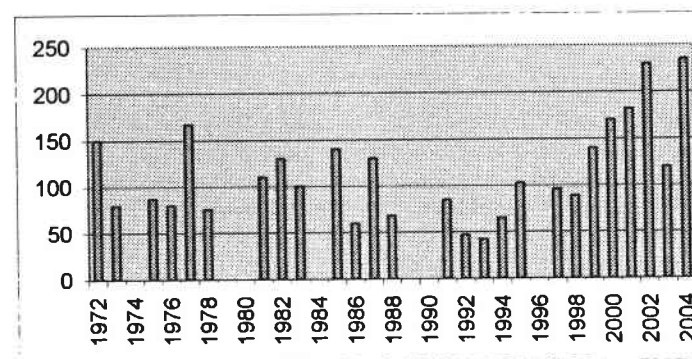
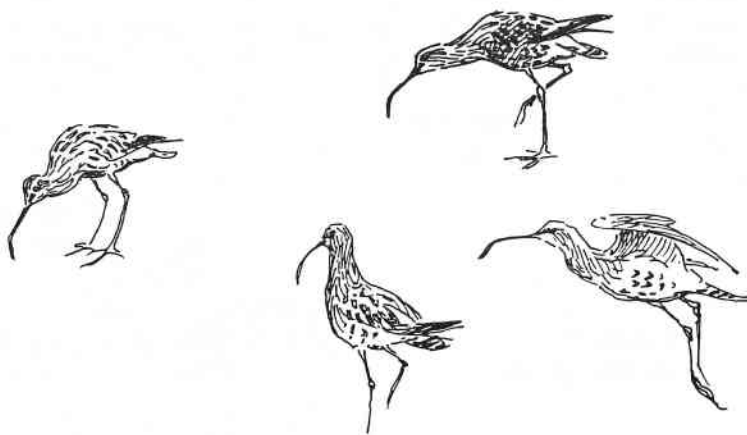
De største rastepladser om foråret er: Æbeløområdet (140 fugle), Nr. Nærå Strand (240 fugle), Odense Fjord (400 fugle), Fyns Hoved (126 fugle), Storeholmområdet (196 fugle), Monnet / Ny Gesinge / v. Vejlen (49 fugle), Henninge Nor (66 fugle), Gråsten Nor / Nørreholm (45 fugle) og Strynø (100-150 fugle).

Strynø som rasteplads for Stor Regnspove er af nyere dato. Jens Bech, der har boet på Strynø i godt 36 år, nævner at Strynøforekomsten er "et forholdsvist nyt træk".

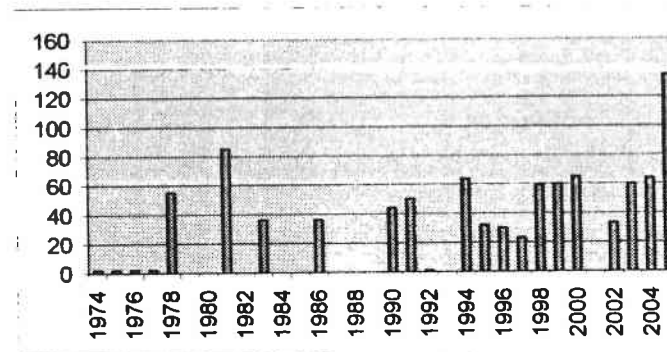
I perioden medio - ultimo april foregår der et markant nord-, nordøst- og østgående gennemtræk af Stor Regnspove i den sydlige del af amtet. Gennemtrækket bemærkes hovedsa-

gelig i Det Sydfynske Øhav og Langeland. Største forekomster de senere år er: 24/4-1992 357 øst Skårupøre, 24/4-2001 238 trk. Hov, 26/4-2001 418 trk. Iholm, 22/4-2003 630 nordøst Gulstav, 22/4-2003 340 øst Tryggelev Nor, 23/4-2003 906 nordøst Henninge Nor. 14/4-2004 320 øst Thurø og 18/4-2004 500 øst Rantzausminde.

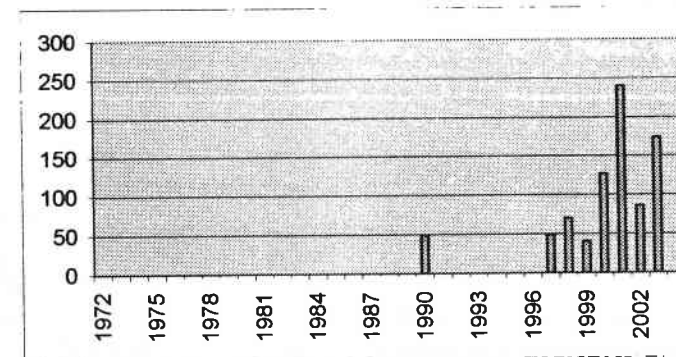
På Vest-, Nord-, og Østfyn bemærkes trækket sjældent i større grad. Det tyder på, at det drejer sig om fugle der trækker fra Vadehavet, hen over Det Sydfynske Øhav, og videre mod øst og nordøst, til ynglepladserne i Baltikum og Skandinavien/Rusland. Samme trækretning ses om foråret også hos branta-gæs (*Knorte- og Bramgås/red.*) og Islandsk Ryle.

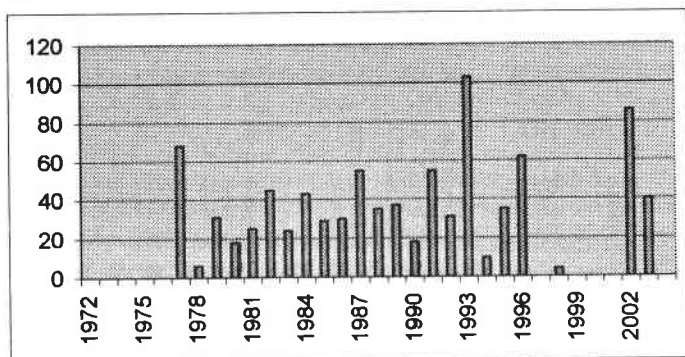
Figur 1: Forekomst af Stor Regnspove om foråret 1972-2004 i Egensedybet, Odense Fjord.

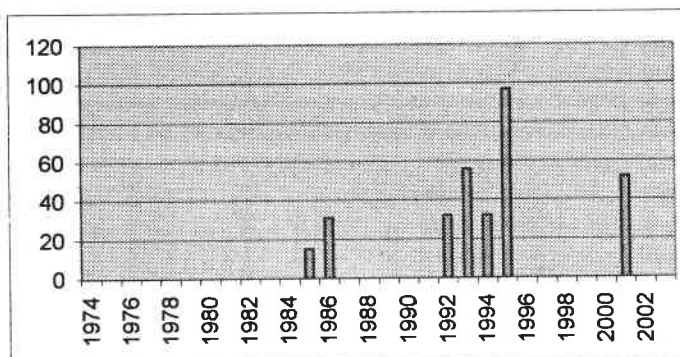
Figur 2: Forekomst af Stor Regnspove om foråret 1974-2004 i Æbeløområdet.

Figur 3: Forekomst af Stor Regnspove om foråret 1972-2004 ved Nr. Nærå Strand.

Figur 4: Forekomst af Stor Regnspove om foråret 1972-2004 ved Fyns Hoved

Figur 5: Forekomst af Stor Regnspove om foråret 1972-2004 i Storeholmområdet

Ændringer i rastebestanden og forårstrækkets forløb hos Stor Regnspove om foråret

I 1970-1980'erne, da arten kun overvintrede i lille tal, ankom Stor Regnspove til de fynske forårstræstepladser i løbet af marts måned.

Den rastende forårsbestand på Fyn er generelt steget i perioden 1970 til 2005. Der er dog regionale forskelle. Således er rastebestanden ikke steget i Gråsten Nor (biotopsforringelse) og i

Henninge Nor er arten blevet mere uregelmæssig som rastefugl (biotopsforringelse). På Strynø er Stor Regnspove en ny rastefugl.

På de andre - store lokaliteter - er rastebestanden steget markant. Dette gør sig især i særlig grad gældende på lokaliteterne Æbeløområdet (fordobling), Nr. Nærrå Strand (5-dobling), Storeholmområdet (3-dobling), Fyns Hoved / Lillestrandområdet (fordobling). I Odense Fjord, som i hele peri-

oden har været den vigtigste forårstræsteplads i amtet, er der sket en fordobling.

OVERSOMRENDE FUGLE

På de gode rasteplasser for Stor Regnspove, ses der hvert år oversomrende Stor Regnspove i mindre antal. Der er imidlertid kort tid imellem den periode, hvor de sidste Stor Regnspove har forladt rasteplasserne om foråret (primo maj) for at drage mod ynglepladserne og perioden, hvor de første fugle ses på nedtrækket (efter-

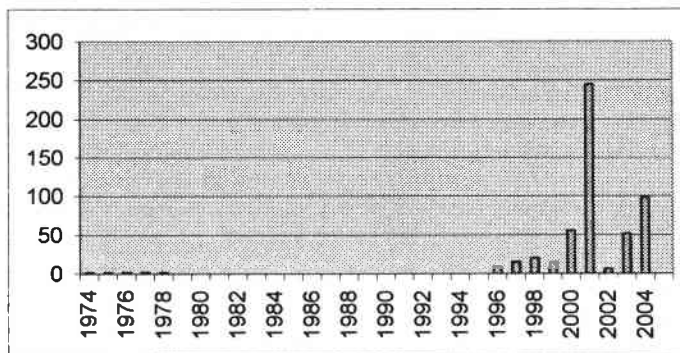
årstræk). De første sydtrækkende fugle ses fra den sidste uge i maj (ikke ynglende fugle samt fugle der har mistet yngelen). Det "rigtige" efterårstræk begynder ifølge Meltofte medio juni.

De fugle der ses midt i maj er således oversomrende Stor Regnspove. Største antal oversomrende Stor Regnspove ved Odense Fjord, hvorfra det største talmateriale haves er: 12.05.2002 57 og 18.05.2004 40.

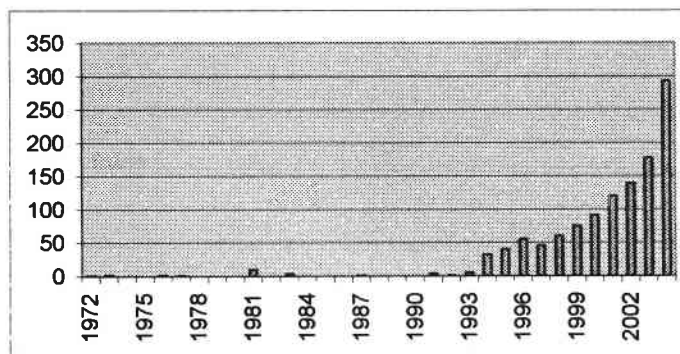

Stor Regnspove. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

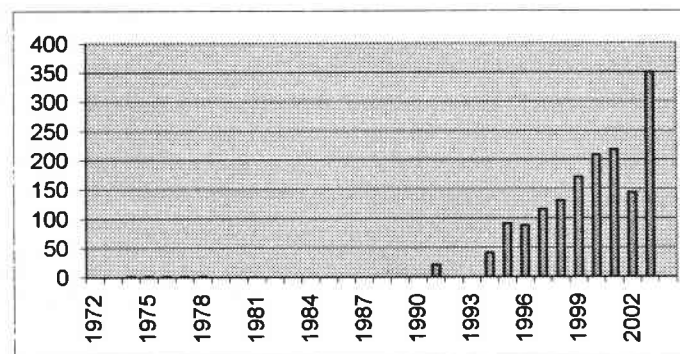
Rastepladser på efterårstrækket

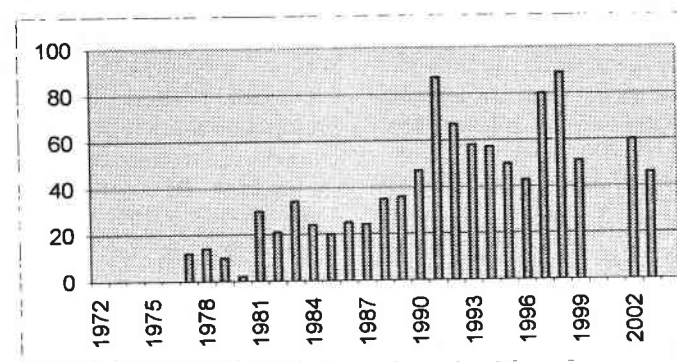
Figur 6: Forekomst af Stor Regnspove 1.9.-30.11. (jagttiden) 1974-2004 i Æbelømrådet

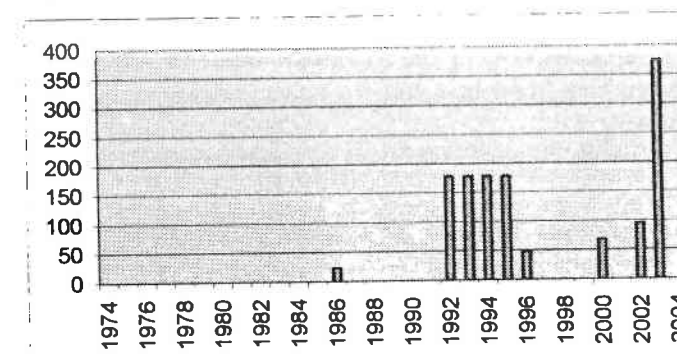
Figur 7: Forekomst af Stor Regnspove 1.9.-30.11 (jagttiden) 1972-2004 i Egensedybet.

Figur 8: Forekomst af Stor Regnspove 1.9.-30.11. (jagttiden) 1972-2004 ved Nr. Nærå Strand

Figur 9: Forekomst af Stor Regnspove 1.9.-30.11 (jagttiden) 1972-2004 ved Fyns Hoved

Figur 10: Forekomst af Stor Regnspove 1.9.-30.11 (jagttiden) 1974-2004 i Storeholmområdet

Som ovenfor anført ses de første Stor Regnspove på efterårstræk allerede fra medio juni. Ifølge Meltofte kulminerer de voksne hunners efterårstræk ultimo juni – primo juli. De voksne hanner følger efter i løbet af juli og begyndelsen af august. Unge-trækket topper i august.

De vigtigste rastepladser på efterårstrækket

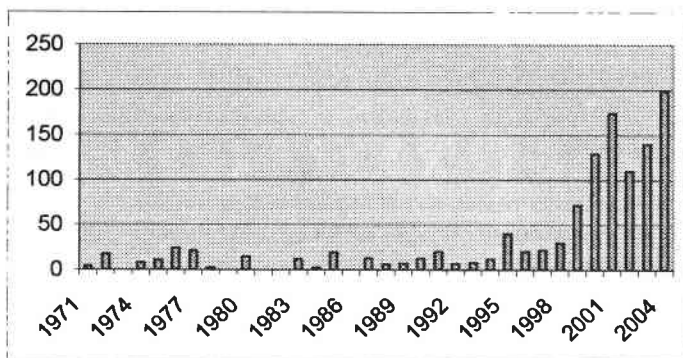
Nr. Nærå Strand (350 fugle), Æbelømrådet (245 fugle), Odense Fjordområdet (400 fugle), Fynshoved / Lillestrand (60 fugle), Maden på Helnæs (40 fugle), Monnet (44 fugle) Gråsten Nor / Nørreholm (75 fugle) og Storeholm (375 fugle).

Ændringer i rastebestanden på efterårstrækket 1970-2005

Den rastende bestand på efterårstrækket på Fyn er steget markant i perioden 1970 til 2005.

Der er dog regionale forskelle. Som for forårsrastebestanden, er rastebestanden Henninge Nor faldet / er mindre stabile.

Stigningen i rastebestandens størrelse er især tydeligt i de måneder, hvor arten tidligere var jagtbar. Før 1983 var Stor Regnspeve jagtbar fra 1. august og fra 1983 til 1994 var arten jagtbar fra 1. september til og med december. Arten blev fredet hele året fra jagtsæsonen 1994.

Figur 11: Forekomst af Stor Regnspeve i august 1971-2004 i Egensedybet, Odense Fjord

Før totalfredningen i 1994 rastede der kun få fugle på de nordfynske lokaliteter Æbeløområdet, Nr. Nærrå Strand og Odense Fjord.

Stigningen i antal rastende Stor Regnspeve på efterårstrækket er især markant på lokaliteterne Æbeløområdet, Nr. Nærrå Strand, Odense Fjord og Storeholmområdet. Stigningen i Fyns Hoved / Lillestrandområdet er knap så markant. På alle disse lokaliteter raster der op til 200 – 300 fugle eller mere i dag. Ved Fyns Hoved dog kun 60 fugle.

En analyse af rastetallene fra august måned 1971-2004 fra Egensedybet viser ingen stigning i antallet af rastende Stor Regnspeve i august efter augustfredningen fra 1983. Antallet stiger først markant efter totalfredningen i 1994.

Derimod rastede der i jagtsæsonen i Fynshovedområdet op til 15 fugle sidst i 1970'erne, op til knap 40 fugle først i 1980'erne. Op til fredningen i 1994 sås op til godt 60 fugle. I området ved Storeholm i Det Sydfynske

Øhav rastede der allerede i 1992 over 100 fugle. For Storeholmområdet tillader datamaterialet desværre ikke en nærmere analyse af, hvornår den nøjagtige stigning i antal rastende Stor Regnspeve er sket.

Stigningen er altså ikke sket på samme tid i amtet.

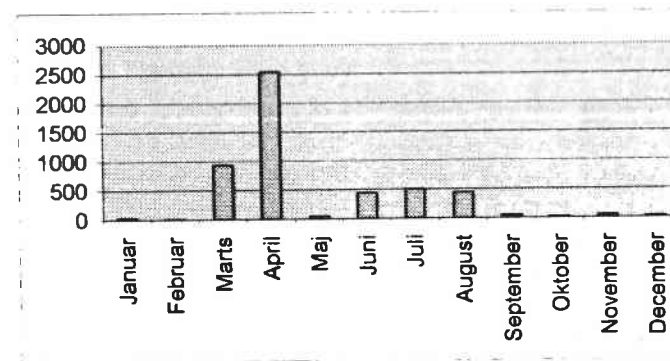
Årsagen(erne) til stigningen i rastebestandens størrelse

Der er flere sandsynlige årsager til stigningen i antal rastende Stor Regnspeve

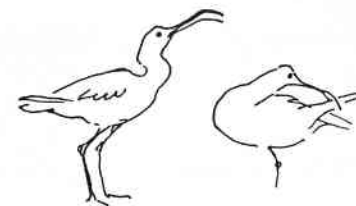
spove i jagttiden i perioden 1970-2005. Indledningsvis skal det anføres, at arten er meget sky, hvis der drives jagt:

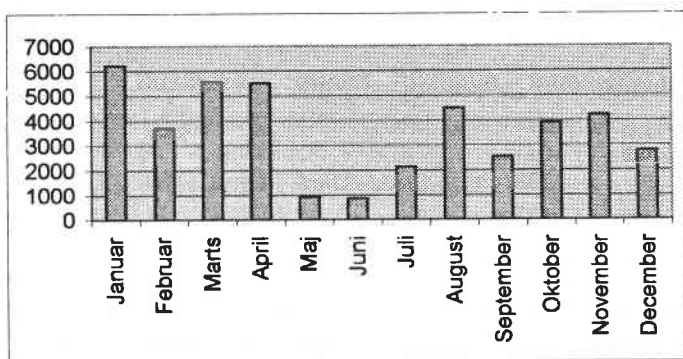
- totalfredning fra 1994
- etablering af jagtfri områder (Nr. Nærrå Strand, Odense Fjord, Det Sydfynske Øhav) med langt mindre færdsel i jagttiden.

Især tallene fra Odense Fjord viser, at stigningen hænger snævert sammen med jagtfredningen / etablering af et jagtfrit område i fjorden.

Figur 12: Opsummering af samtlige iagttagelser fra Egensedybet i perioden 1972-1993 –altså før totalfredningen af Stor Regnspeve – bemærk faldet efter jagtstart 1.9

Figur 13: Opsummering af samtlige iagttagelser fra Egensedybet i perioden 1994-2004, altså efter totalfredningen af Stor Regnspove – bemærk, at der nu ikke mere sker et markant fald efter jagtstart.

Direkte træk

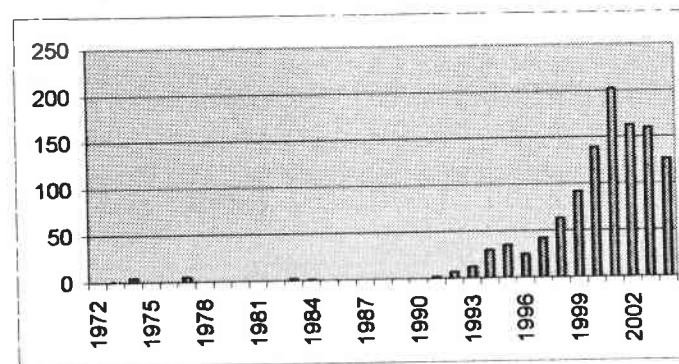
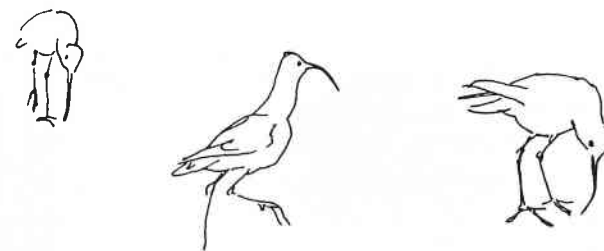
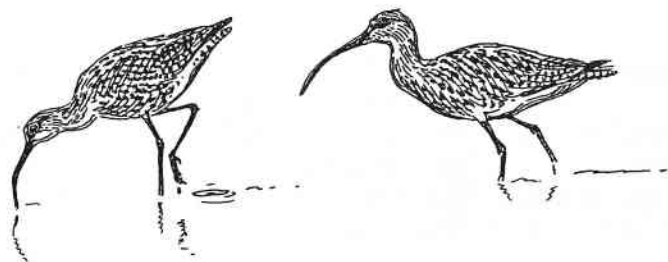
Hvor der om foråret især ses direkte træk af nord,- nordøst,- og østtrækkende Stor Regnspove især i Det Syd-fynske Øhav og på Langeland, ses der på nedtrækket trækkende Stor Regnspove i hele amtet. Stor Regnspove er

således almindelig på syd- og syd-vesttræk på store dele af Nord,- og Nordøstfyn, fra Middelfart til Fyns Hoved – ligesom den er det i resten af amtet.

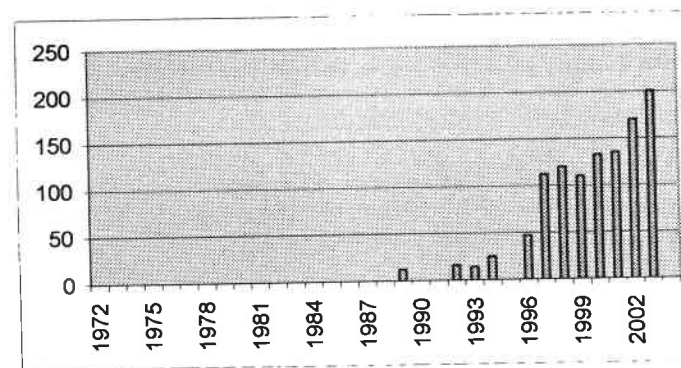
OVERVINTRING

I dag overvintrer der på hver af de bedste rasteplasser 200 – 400 fugle. Det gælder Æbeløområdet, Nr. Nærrå Strand, Odense Fjord, Fyns Hoved og

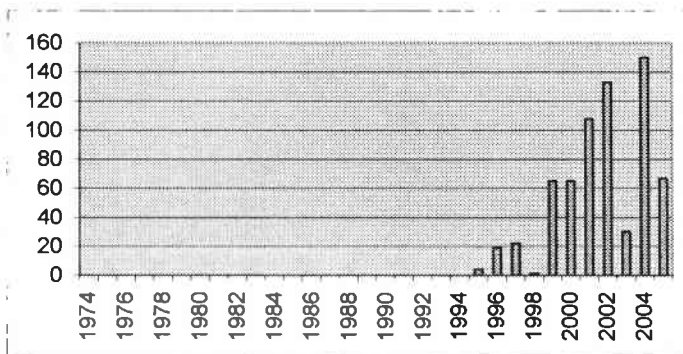
Storeholmområdet. Totalt overvintrer der i størrelsesordenen samme antal fugle som der ses raste på efterårstrækket, nemlig 1.200 – 1.400 fugle tilsammen på Fyn.

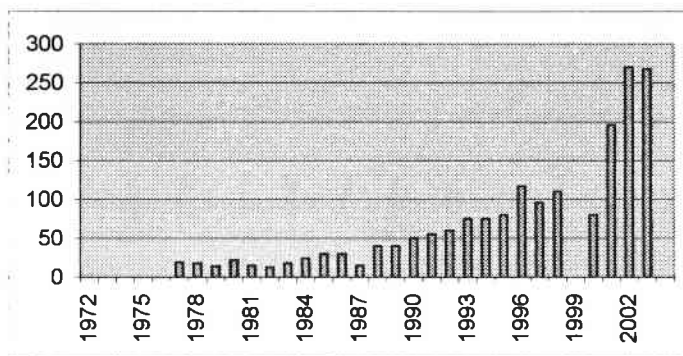
Figur 14: Forekomst af Stor Regnspove i vintertiden i Egensedybet. Bemærk at der ikke er tale om et reelt fald i antallet fra 2002. Nogle af fuglene ses nu i Ølundgårds Inddæmning

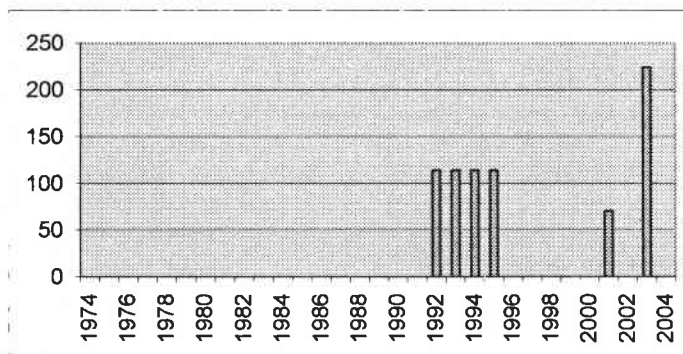
Figur 15: Forekomst af Stor Regnspove i vintertiden ved Nr. Nærrå Strand

Figur 16: Forekomst af Stor Regnspove i vintertiden ved Æbeløholm.

Figur 17: Forekomst af Stor Regnspove i vintertiden ved Fyns Hoved

Figur 18: Forekomst af Stor Regnspove i vintertiden i området ved Storeholm

Ændringer i antallet af overvintrende Stor Regnspove på Fyn fra 1970-2004

Der er forskellige årsager til at Stor Regnspove i dag er en almindelig rastefugl i vintertiden på Fyn. Først og fremmest er fuglene tilstede, når vinterperioden begynder. Tidligere var der stort set ingen fugle, der kunne overgå fra "efterårsrastende" til "vinterrastende" på grund af forstyrrelser fra jagt. Det er altså primært de mere fredelige forhold, som er årsag til fuglenes vinterforekomst.

Dertil skal lægges, at de seneste vintre har været relativt milde.

Der har dog, de seneste 5 vintre, været perioder på op til 14 dage med frost, der har bundet de lavvandede arealer, hvor Stor Regnspove foretrækker at raste. I disse perioder har arten alligevel opholdt sig på i hvert fald nogle af lokaliteterne. Arten kan åbenbart finde føde på lokaliteter, der ikke er frosset helt til på grund af stærk strøm eller kan, som fx svaner holde sig i ro og derved spare energi.

Hvis der i de kommende år kommer mere langvarige perioder med frost skal det vise sig, om Stor Regnspove fortsætter med at være en almindelig vinterrastefugl på Fyn.

Hvornår begyndte fuglene at overvintre

Som det er anført, var fuglene efter totalfredningen i 1994 tilstede, når vinterperioden begyndte (1.12). Stigningen i antal overvintrende fugle er imidlertid ikke begyndt samtidig over hele øgruppen.

Æbeløområdet: Her sætter stigningen i antal overvintrende fugle ind samtidig med jagtfredningen i 1994. Det samme gør sig gældende ved Nr. Nærrå Strand og i Odense Fjord.

Men, på Fyns Hoved ses der en del overvintrende fugle allerede i 1980'erne, således ca. 30 fugle i 1986 og antallet stiger fortsat først i 1990'erne.

Ved Storeholm sås der allerede ved tællinger i 1992 over 100 fugle raste.

ER FREMGANGE FOR STOR REGNSPOVE KUN ET FYNSK FÆNOMEN ?

Når man kigger DOF-basen igennem for oplysninger om Stor Regnspove fra 2000 og frem, både i jagttiden og i vintertiden, er billedet det samme som på Fyn. Der raster Stor Regnspove i større antal i jagttiden og i vintertiden på mange af de bedste vadefuglerasteplasser i hele landet. Lokaliteter, hvor der i 1970-1980'erne kun rastede få fugle.

Forekomst i jagttiden og om vinteren er altså ikke kun et fynsk fænomen!

Hvorvidt den samlede bestand *er* steget, eller det kun drejer sig om forskydninger mellem Vadehavet og de øvrige danske forekomster, kan kun koordinerede optællinger vise. I forhold til forekomsterne af Stor Regnspove i Vadehavet er forekomsterne i den øvrige del af Danmark stadig ret lille.

NYE LOKALITETER FOR STOR REGNSPOVE

Ved naturgenopretning kan der (gen)skabes gode rastelokaliteter for Stor Regnspove. Ølundgårds Inddæmning og 4-talsstranden blev genoprettet cirka 2000. Lokaliteterne – især Ølundgårds Inddæmning - har udviklet sig til være én af amtets bedste rasteplasser for Stor Regnspove.

Potentiale for Stor Regnspove på Fyn

Som vi har set det ved Odense Fjord, kan der genskabes vigtige rasteplasser for Stor Regnspove. I den udstrækning der kystnært genskabes store engområder, eventuelt i tilknytning til større lavvandede søer, vil Stor Regnspove kunne blive rastefugl her. Sker naturgenopretningen i tilknytning til større vadeområder, øges chancen for Stor Regnspove.

Arealer der ved naturgenopretning vil kunne blive gode lokaliteter for Stor

Regnspove er fx Stokkeby Nor, Vitsø Nor, Tårup Inddæmmede Strand, Dræby Fed, opdyrkede strandenge ved Nr. Næså Strand, Gyldensteens Inddæmmede Strand / Orestrand, Øxnehave på Hindsholm, Magleby Nor på Langeland.

TAK

Følgende personer takkes for kritisk gennemlæsning af manuskript og / eller oplysning om Stor Regnspove: Lars Hansen, Nyborg; Carlo Klavsen, Ærø; Jens Bech, Strynø; Jens Bækkelund, Bogense; Poul Rasmussen, Tåsinge, Mogens Ribo Pedersen, Marslev.

DIAGRAMMER

De viste diagrammer er fremkommet ved at anvende oplysninger fra litteraturen samt ovennævnte enkeltpersoner. De enkelte år/måneder viser de maksimale forekomster på den enkelte lokalitet.

Litteratur:

Ens, Bruno og Jan van de Kam og Theunis Piersma og Leo Zwarts. Shorebirds. An illustrated behavioural ecology. KNNV Publishers.
Dansk Ornitologisk Forening, Fyns-afdelingen. Havrevimpen 1977-2004.
Johansen, Kurt Due: Privat arkiv over fugleoplysninger ved Odense Fjord.
Meltofte, Hans, 1981. Danske Rasteplasser for Vadfugle. Vadfugletællinger i Danmark 1974-1978. Fredningsstyrelsen.

Meltofte, Hans, 1993. Vadfugletrækket gennem Danmark. Dansk Ornitologisk Forening, Københavns Universitet og Zoologisk Museum.

www.Dofbasen.dk
www.Doffyn.dk

Slambassinet

Af Søren Gjaldbæk

Som det vil være de fleste bekendt har "Slambassinet" ved Strandager syd for Klintebjerg givet anledning til nogen uenighed mellem DOF Fyn og Odense Havnevæsen. For et halvt års tid siden erklærede Naturklagenævnet, at området repræsenterede så rige naturværdier, at det skal have status som et såkaldt §3-område. Det betyder i det store og hele, at området ikke må forandres væsentligt uden at der gives dispensation.

Nogen forandring er der sket, hvilket man kan forvise sig om ved at tage en tur derud. I forståelse med DOF Fyn har Odense Havnevæsen bygget diger rundt om den nordøstlige del af Slambassinet, der før henlå som en ukrudtsmark. Efter opfyldning med slam og vand er der nu fremkommet endnu en sø med en ret stor vadeplade. Fuglene har taget godt i mod "forandringen" – ikke mindst Klyden, som har ynglet med stor succes. Sommeren igennem er besøgende blevet modtaget af omkring hundrede Klyder, som ivrigt advarede deres unger eller jog for nærgående Sølvmåger bort. Jeg kender ikke det præcise antal unger, men har selv set

mindst 20 dununger, og da der var flest – 160 fugle – var der over 50 ungfugle. Også Rødben har, i modsætning til de tidligere år, ynglet med stor succes, omkring 10 par har fået unger på vingerne. Også Lille Præstekrave har været tilbage efter et par års pause med to par. Endelig skal det nævnes, at både Gravand og Trolldand har fået flere hundrede unger i løbet af sommeren.

De mange ynglefugle har generelt set gjort fuglene mere urolige. Normalt har man langsomt kunne nærme sig Slambassinet langs diget, uden at fuglene tog nogen videre notits af en, i dag skal man være mere forsigtig. Kommer man fra Strandager skal man være yderst varsom, når man går op på diget, der står fugle umiddelbart nedenfor. De accepterer godt, at man lige har hovedet oppe, men der skal ikke meget til, før de letter. Hvis man vil til den "gamle sø" i sydenden, vil jeg anbefale, at man går i skjul bag diget og ikke går op, før man er næsten nede hvor diget ender. Ellers skræmmer man en del af de fugle, man gerne vil se på vingerne, de flyver enten til Vigelsø eller til Stige Ø.

Udviser man passende forsigtighed kan man se mange vadefuglearter derude akkurat som de foregående år.

Desværre er Slambassinets fremtid usikker. Odense Havnevæsen har fået Hedeselskabet til at undersøge vandkvaliteten i Slambassinets og lave en rapport om denne. I den kan man læse, at vandet er stærkt forurenet, og Odense Havnevæsen er gået til Naturklagenævnet med en påstand om, at man ikke kan lave et §3-område ud af Slambassinets, når det er så forurenet. Det er i sig selv en ret tvivlsom påstand, der er da mange områder i

Danmark, der både er fredede og forurenede. At Slambassinets er forurenet er der ikke noget nyt i, det har blandt andet været fremført fra DOF Fyns side, at man ikke skulle lede mere forurenet slam ind i bassinet af selv samme årsag.

Vi håber, at Naturklagenævnet vil stå fast på sin egen afgørelse og erindre om, at Hedeselskabets rapport ikke bringer forhold frem, som ikke var kendt på det tidspunkt, hvor Naturklagenævnet gjorde Slambassinets til §3-område.

Klyderne har taget godt mod det nye Slambassin. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

Fuglene i Tarup Grusgrave foråret 2005

Af Per Rasmussen

Vinteren kom sent med is og sne. Langt hen i marts lå søerne dækket af is og fuglelivet gik i dvale. Inden søerne lukkede helt til sås op til 1500 troldænder og det er mange for området. I slutningen af marts steg temperaturen og is og sne forsvandt endelig. Med isens forsvinden begyndte ynglefuglene at dukke op. En del af vandfuglene er her hele året, det gælder f.eks. troldand og blishøne, mens lappedykkerne og vadefuglene forlader området i årets koldeste måneder. Hvornår de ankommer afhænger af vejret. Strandskade og vibe ankom i februar, men forsvandt igen da kulden satte ind, mens Lille Præstekrave ankom i slutningen af marts.

Ynglefugletælling

Jeg har siden starten af 80'erne optalt ynglefuglene i grusgravene, med hovedvægten lagt på vandfuglene. Området har de senere år stabiliseret sig, da der ikke længere er aktiv grusgravning. Det har betydet at ynglebestandene tilsyneladende har fundet et fast leje, hvor det kun er lidt udsving. Det skyldes naturligvis at der er en øvre grænse for hvor man par f.eks. blishøns der er plads til i hver sø. Til gengæld vil man nok med tiden se at arter som lille præstekrave og dige-

svale vil forsvinde efterhånden som tilgroningen tager til.

Overvågningen af området består af næsten daglige ture, samt flere mere omfattende tællinger. Til det formål har jeg inddelt området i mindre delområder hvor yngleparrene noteres på et skema. Så er det nemmere at holde styr på fuglene.

Jeg har fra starten fastlagt nogle regler for hvad der skal til for at fuglene kan noteres som ynglepar. For ænder, lappedykkere, vadefugle og gæs skal der være unger tilstede for at man kan tale om et ynglepar. For småfuglenes vedkommende vil en syngende han blive regnet som et ynglepar. Der har været flere år hvor den strikse regel for vandfugle har betydet at bestanden, på papiret, er gået tilbage. F.eks. kan meget regn i maj/juni betyde at lappedykkernes reder bliver oversvømmet, og de derfor opgiver at yngle. Ligeledes har færdsel vist sig at have indflydelse. Især er det et problem med hundeejerne der lader deres hunde løbe frit. Der er godt nok opsat skilte der forbyder løse hunde, men tilsyneladende er der mange der ikke kan læse! Jeg har flere gange fundet forladte andereder, og f.eks. Lille Præstekrave lider klart under forstyrrelser i yngletiden.

Ynglefuglene, en foreløbig opgørelse

Her midt i maj kan man så små begynde at notere ynglefuglene. De første som kommer med unger er grågæssene, men i år er de meget sene. De første unger blev set 28. april, men der ligger endnu rugende fugle, så det er endnu for tidligt at sige noget om bestandens størrelse. Der er dog set mindst 9 par med unger så der er fremgang i forhold til sidste år.

Gråanden er normalt også tidlig, men de første ællinger er først set 15. maj, sammen med de første blishønekylinger. Viberne er også kommet med unger, men endnu kun et enkelt par. Den sene vinter har uden tvivl betydet at fuglene er kommet sent i gang.

Ligeledes er der endnu kun lidt gang i sangerne. Her midt i maj er der kun enkelte rørsangere og ingen kærsangere eller nattergale, men natterne er også ganske kolde.

Af mulige ynglefugle er der set rødben og fjordterne, som har udvist yngleadfærd. Men om de bliver hængende er usikkert.

Sjældne ynglefugle

I vinteren 2003 blev der som bekendt opstillet 2 redekasser til isfugl i grus-

gravene. Sidste år var de tomme, men ikke i år! Begge kasser er taget i brug og her midt i maj er det første kuld klar til ringmærkning! Og når man ved at isfuglen kan få op til 4 kuld pr. sæson, så skulle der være gode muligheder for at få den at se hvis man besøger området. Begge redekasser kan ses fra offentlig vej, og med et teleskop er der fine muligheder for at studere fuglene når de kommer med føde til ungerne. Det er selvfølgelig unødvendigt at nævne at man ikke skal gå ned til kasserne!

Hvinanden, som sensationelt blev fundet ynglende sidste år, er set mange gange i løbet af foråret. Den 13. maj blev en hun endda set flyve ind i en af redekasserne, så det er formodentlig kun et spørgsmål om tid før vi kan konstatere at ynglefundet sidste år ikke var en enlig svale! (Denne profeti er gået i opfyldelse/red.)

Der er altså nok at se på i området, og næste artikel vil især lægge vægt på ynglefuglene og forhåbentlig vil der være fremgang over hele linien!

Natugleunge, klar til ringmærkning. Den 12. maj havde jeg besøg af Lars Hansen og vi kikkede i natuglekassen i min have. Der var tre unger, som blev forsynet med ringe. De var endnu ret små, hvilket indikere at ugerne er kommet sent i gang. Foto: Per Rasmussen.

Keldsnor Fuglestation

I lighed med de foregående år har DOF Fyn lejet sig ind i et sommerhus, som ligger ud til Gulstav Mose. Her holder Keldsnor Fuglestation til. Stationen åbner den 12. august og lukker i slutningen af oktober. Der ringmærkes regelmæssigt i hele perioden, fortrinsvis i weekenderne. DOF Fyns medlemmer kan gratis bo på stationen mod at skrive træk- og rasteobservationer ind i stationens bog. Henvendelse om overnatning til stationsleder Jacob Sterup Andersen på tlf. 26 56 74 17.

Yngleforekomsten af Rørhøg i Fyns Amt, 2003-2004

Af Søren Bøgelund

Rørhøgen blev fredet med jagtloven i 1967. På det tidspunkt estimerede man den samlede danske ynglebestand til 150 par.

Fredningen gav arten nye ekspansionsmuligheder. Fra 1975 – 1988 er bestanden af ynglende Rørhøg optalt systematisk i Fyns Amt. Resultaterne kan aflæses i tabellen.

Rørhøg. Ynglepar i Fyns Amt			
År	Par	År	Par
1975	12	1982	83
1976	16	1983	?
1977	11/12	1984	105
1978	19/22	1985	103
1979	31	1986	106
1980	48	1987	?
1981	64	1988	103

Som det fremgår af tabellen etablerer Rørhøgen sig i løbet af ca. 10 år, med en fast ynglebestand på godt og vel 100 par. I 1975 var der en ungeproduktion på 2,7 pr. par.

DOF Fyns bestyrelsen besluttede foråret 2003 at gentage disse tællinger i ynglesæsonerne 2003 og 2004, med henblik på at fastlægge ynglebestandens nuværende størrelse i amtet i forhold til tidligere år.

Der blev i alle undersøgelserne anvendt følgende kriterier:

- Sikre ynglepar: Konstateres bedst under redebygningen i anden halvdel af april, samt i ungetiden (juni), når hannen foretager bytteaflevering til hunnen. I juli ses de udføjne unger almindeligvis på ynglelokaliteten i flere uger.
- Sandsynlige ynglepar: Fugle i parringsflugt er iøjnefaldende i april måned, hvor specielt hannen laver flyveopvisning ledsaget af højre stormmåge-agtige skrig.

Optællingerne er foretaget på alle sandsynlige lokaliteter. Jeg har selv udført omkring 80% af tællingerne, medens resten er udført af lokale ornitologer. Endvidere er alle ornitologer blevet opfordret til via "Havrevimpen"

og DOF Fyn Web at indrapportere ynglepar i deres hjemmeområde. Det er især øerne i Øhavet, områderne omkring Odense Fjord og Nordfyn der er dækket ind via observationer fra lokale ornitologer.

Ynglepar i Fyns Amt 2003-2004		
Region	2003	2004
Fyns Amt i alt	105	110/112
Langeland/Tåsinge	32	34/35
Ærø/Øhavet	8	9
Østfyn	10	11
Nordfyn	28	28
Vestfyn	15	17
Midtfyn/Sydfyn	12	11/12

Ud fra tallene kan det konkluderes, at antallet af ynglende Rørhøge i Fyns Amt stort set er uændret på 100 – 112 ynglepar siden midten af 1980'erne. Der er heller ikke meget bevægelse imellem de lokaliteter arten benyttede for 14 år siden og i 2003/2004.

Det bliver nu spændende at se om fremtiden med flere naturoprettede

vådområder, vil give rum til en endnu større ynglebestand i amtet.

Tak til DOF Fyn for økonomisk støtte til undersøgelsen.

Tak til alle der har bidraget med oplysninger om Rørhøgens yngleforekomster rundt omkring i amtet.

Rorhøg. Foto: Erhardt Ecklon.

Fra felten

Af Martin Søgaard Nielsen

Denne udgave af "Fra felten" dækker perioden 1. februar.-18. juli. Periodens Amerikanske Pibeand blev et rent tilløbsstykke. Derudover pænt med sjældenheder og en meget kortvarig men intens invasion af Hvidvingede Terner. Observationer mærket med asteriks* skal godkendes af SU.

- Periodens "hårde" observationer -

Hvidsiskan	Hindsgavl 6/3
Kongeederfugl	Stenbæk Strand 22/3
Amerikansk Pibeand*	Nakkebølle Ind. 19/3-10/4 (2. fund)
Sølvhejre	Brændegårds Sø 5/4 + 16-19/4
	Karlsmosen 16-17/4
Hærfugl	Freltofte Mose 16/4
	Skovsgaard 21/4
	Lunde 3-7/5
Rødhalsed Gås	Lyø 22-26/4
Sortbuget Knortegås*	Lyø 23/4
Damklire*	Stegø/Mågeøerne 29/4
Stor Skrigeørn*	Rudkøbing 4/5
Skrigeørn sp.*	Broløkke 4/5
Hvidvinget Terne	4 lokaliteter 13/5 til sammen 47 fugle!
Steppehøg*	Gulstav 26/5

Sortstrubet Lom

4/4 71 SØ, 6/4 95 SØ, 23/4 70 SØ
Sønderhjørne (PDP, THH, BEC).

Smålom sp.

9/3 159 NV Horseklint (SG).

Nordisk Lappedykker

2/2 1 R Flyvesandet (SG). 24/3 1 R
Brændegård Sø (ELM). 10-12/4 1 R
Husby Strand (MMJ, FSH).

Sorthalsed Lappedykker

Fremgangen for arten er nærmest eksplosiv og årets maksimum ved Sundet er klar ny fynsrekort: 23/5 **83 R!!!** 55 ad + 28 pul. Derudover er en del flere unger kommet til efter denne dato. Til gengæld er der ingen fremgang ved Nakkebølle inddæmning hvor maksimum var 29/6 9 (DMZ).

Mallemuk

5/2 1 død Måle Strand (MRP, KHL).
5/6 1 V Fyns Hoved (MMJ).

Sule

10/4 2 R Flyvesandet (JHJ). 8/4 4 S
Horseklint (SG). 8/4 6 V, 12/4 2 R +
1 V, 15/4 2 R, 5/5 8 V, 6/6 5 V, 7/6 1
V Fyns Hoved (flere). 14/5 1 V Tør-
resø SEK).

Silkehejre

23/5 2 R Gyldensteens Enge (JEB,
MHH). 25/5 3 R Jersore (SG, MMJ).
17/7 1 Ølundgård (AVL).

Sølvhejre

5/4 1 Brændegård Sø (GJØ). 16-19/4
var der hele 2 Sølvhejrer på Fyn: 16-
17/4 1 R Brændegård Sø og 1 R
Karlsmosen (flere). 18/4 1 Brænde-
gård Sø og 19/4 havde Karlsmose-
fuglen så fundet til Brændegårds Sø
hvor begge sås sammen (flere).

Sort Stork

22/5 1 R Lærkedal (FIE).

Hvid Stork

11/4 1 T Gulstav (FLB). 12/5 1 N
Odense C (TSK). 27/5 1 R Hågerup
(FLB). 29/5 2 ad S Gulstav (OHG).
19/6 1 R Søgaard senere S Gulstav
(JSA, EEE). 16/7 3 R Søgaard (RYT
m.fl.).

Skkestork

9/5 4 N Bagenkop Havn (SØB). 22/5
1 R Gyldensteens Enge (MHH).

Tundrasædgås

2/2 22 R Barager Næbbe (THH,
BEC). 26/3 1 Nørreballe Nor (THH,
SG). 28/3 1 Tryggelev Nor (NBJ).

Sortbuget Knortegås*

23/4 2 ad Lyø (JSA).

Rødhalsed Gås

22-26/4 1 R med 4 Bramgæs Lyø
(KHL, MPR m.fl.).

Nilgås

3/4 1 V Dovnslint (JSA). 14+27/5 1
Nørreballe Nor (OHG m.fl.). 3+6/6 1
Snaremosen Sø (EEE, MMJ).

Amerikansk Pibeand*

19/3-10/4 1 ad han Nakkebølle Ind-
dæmning (THH m.fl.) er amtets blot
2. fund.

Rødhovedet And

20/3 1 han + 1 hun Tryggelev Nor
(HMØ). 18/6-14/7-? 1 hun Sundet
(GKN m.fl.).

Bjergand x Troldand

20/2 2 ad han Bøjden Nor (THH,
BEC).

Taffeland x Troldand

4/4 1 han Sundet (JSA).

Kongeederfugl

22/3 1 ad han S Stenbæk Strand,
Vesteregnet (TOE).

Amerikansk Skarveand

25/4-12/5 1 ad han Sundet (EEE,
SBH m.fl.).

Sort Glente

3/5 1 NØ Noret, Tåsinge (EEE,
HKn). 4/5 1 TI til R Fakkebjerg
(JSA). 5/5 1 S Dovnslint (MSN).
14/5 1 Ø Brændegård Sø (TSK). 29/5
1 2k S Gulstav (OHG). 3/6 4 T
Gulstav (SØB).

Havørn

Udover ynglepar er der - sorteret for
åbenlyse gengangere - indberettet
følgende: **juv.:** 2, **2k:** 8, **2-3k:** 2, **3k:**
2, **3-4k:** 1, **imm.:** 3, **ad.:** 4, **ub.:** 8.

Rørhøg

Den meget specielle og flotte Rørhø-
gehan der opdagedes i 2004, sås igen
i år i Fjordmarken. I år lykkedes det
også for EEE at få taget billeder af
fuglen, der er ekstrem speciel.

Steppehøg*

26/5 1 2k NØ Gulstav (OHG).

Hedehøg

16/5 1 hun Ø Fakkemosen (EEE). 3/6
1 T Gulstav (SØB).

Stor Skrigeørn*

4/5 1 S Rudkøbing (OHG).

Skrigeørn sp.*

4/5 1 R til NØ omkring Broløkke, set
fra Fakkebjerg er meget vel lig fuglen
fra Rudkøbing få timer forinden.

Fiskeørn

Ikke en eneste observation af mere en
1 fugl! Unægtelig noget tyndt i et
forår hvor Skagen satte rekord med
op mod 60 trækkende på en dag!

Aftenfalk

3/6 1 T Gulstav (SØB). 18/6 1 OF
Brændegård Sø (GJØ).

Vagtel

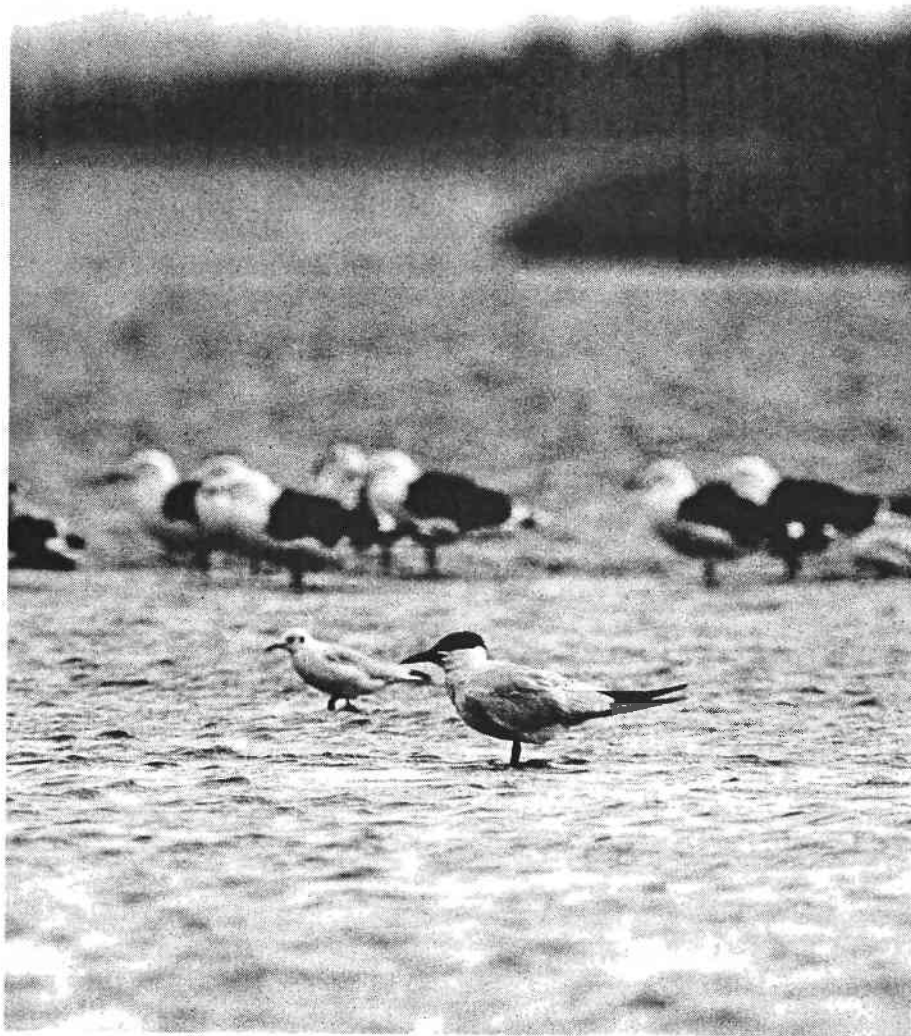
8/5 1 Horne Næs (Erik Damm). 9-
11/5 1 Bøjden By (Erik Damm m.
fl.). 12/5 1 Trunderup (RYT). 13/5 2
Kajbjergskov (TSK). 3/6 1 Horne
Land (PDP, EDB). 8/6 1
Holstenshuus (PDP). 14/6 1 Helnæs
Made (LBL). 16/6 1 Skovsgaard
(EEE). 4/7 2 Horne Land (PDP).

Plettet Rørvagtel

Efter et år uden "pift" i amtet hørtes
en 21/5 Eskør (MMJ).

Engsnarre

8/4 1 Davinde Sø (Carsten Hansen).
25/5 Holckenhavn inderfjord (HMP).
29/5 1 På Mølle (SØB). 19/6 1
Sønderhjørne (FSH).

Perioden gav en Rovterne. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

Trane

13/3-11/5 163 fugle set, hvilket er rigtig mange, men fint i tråd med at der blev sat danmarkrekord på Sjælland.

Kærløber

13/7 1 ad Nr. Nærrå Strand (THH).

Enkeltbekkasin

16/2 1 Brobyværk (PEB). 17/2 Børgense Marina (DMZ). 24/3 1 egebjerg (EEE).

Islandsk Stor Kobbersneppe

1/4 1 Nørreballe Nor (SG).

Damklire*

29/4 1 Stegø/Mågeøerne (MHH). Trods eftersøgning blev fuglen ikke set senere på dagen.

Odinshane

23/5 1 Slambassinnet (KDJ). 3/6 2(han + hun), 4-5/6 1 hun Fjordmarken (MMJ m.fl.). 9/7 1 Nørreballe Nor (NBJ, TOE).

Almindelig Kjove

20/4 2 SØ, 23/4 1 SØ Sønderhjørne (PDP) og 3 Ø Hov Nordstrand (EDA). 31/5 1 N, 1 R Fyns Hoved (SG).

Sorthovedet Måge

14/2 1 ad vinter Ø Flyvesandet (THH). 6/4 1 ad Viggelsø (THH) og 1 3k Klintebjerg (SG). 18/4 2 par: ad + ad og ad + 3k, 22+23/4 1 3k + 1 ad

Fiskeholm (THH, SG m.fl.). 8/5 2 R Rudkøbing (SWI). 21/5 1 ad Siø (OHG). 27/6-18/7- har en adult holdt til ved Rosengårdcentret!!! (THH).

Middelhavsmåge

2k fuglen på Odense Havn blev set frem til 27/2 (THH).

Ride

13/2 1k N + 2 ad R Knudshoved (THH). 14/2 40 ad + 32 2k V Flyvesandet (THH). 13/3 1 2k NV Horseklint (SG). 7/6 1 ad V Fyns Hoved (SG).

Rovterne

13/5 1 R Bagenkop Havn (SØB).

Sortterne

Meget, meget få observationer: 28/5 1 Salme Nor (AMC). 13/6 4 Nørreballe Nor (KDJ). 14-15/6 1 Sundet (LBR).

Hvidvinget Terne

På årsdagen for invasionen i 1997, var der igen storinvasion. Hele 47!!! blev set i Fyns Amt 13/5: 11.55 5 S Løkkeby Enge (HKN). 16.55 6 R Nørreballe Nor (FIE). 18.00-21.00 9 R Snaremosen (THH m.fl.). 13/5 27 R Karlsmosen (GJØ, FLB). Mærkeligt nok blev ingen set i de større søer, trods ivrig eftersøgning.

Turteldue

25/5 1 Gulstav (RYT).

	februar	marts	april	maj
Helnæs Made	6	13!!!	2	1
Brunshuse		1	1	
Fogense Enge	6	6	1	
Fakkebjerg			1	
Flyvesandet			1	
Jersore	1	4		
Brydegård		2		
Bogense Marina	3	14!!!		
Gyldenstens Enge	1			
Slambassinet	1			
Æbelø Holm	1			
Stige Ø	1			
Bøjden Nor	1			

Mosehornugle

Der er set helt utrolig mange i sen-vinteren/foråret. Tabellen ovenfor angiver maximum. Sidste fugl var ret sent på den: 22/5 1 NØ Vågebakken (MSN).

Hærfugl

16/4 1 OF Freltofte Mose (PRA).
21/4 1 Skovsgaard (Jette og Georg Pedersen). 3-7/5 1 Lunde (FLB).

Vendehals

Et meget tyndt forår med kun 3 fugle: 30/4 1 Fyns Hoved (MSN, MAT, LAA). 2/5 1 Svendborg (KNM) og 1 Røjle Bygade (MMJ).

Grønspætte

På følgende lokaliteter er arten hørt/set: Svanninge Bakker 2!, Kongebroskoven 1, Hindsgavl 1, Nakkebølle Inddæmning 1, Korinth 1, Bor-

geskov Nyborg 1, Hollufgård 1, Arreskov Sø 1.

Hedelærke

10/3-24/4 37 trækkende fugle. Derudover 1 SY Bederslev (HEA).

Bjerglærke

19/2 6 Lyø (RBZ).

Rødstrubet Piber

22/5 1 SY Fyns Hoved (SG).

Sorttrygget Hvid Vipstjert

21/3 1 V Horseklint (SG). 11/4 1 R Sudden, Hindsgavl (LLC).

Nordlig Blåhals

22/5 1 SY Horseklint (SG).

Ringdrossel

2/4-14/5 41 fugle set.

Stor Korsnæb. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

Misteldrossel

17/3 119 T Flyvesandet (THH). 21/3 42 T Horseklint (SG). 29/3 47 N Hov Nordstrand (SG).

Græshoppesanger

25 syngende fugle i perioden 13/4-8/7.

Flodsanger

22/5 1 SY Naturstien, Rosilde (ESM m.fl.).

Sivsanger

Op til 4 syngende Naturstien, Rosilde (flere).

Drosselrørsanger

31/5-1/6 1 SY Brændegård Sø (KDJ, EDA).

Rødtoppet Fuglekonge

5/3 1 Sibirien, Hundstrup (RYT). 6/4 1 Storskoven, Flyvesandet (THH). 12/4 1 Nordskov, Fyns Hoved (NBJ). 30/4 1 Gulstav Mose (via THH). 11/5 1 Flyvesandet (MMJ).

Pirol

18/5-3/7 op til 2 SY Flyvesandet (SG m.fl.). 18/5-4/7 op til 3 SY Æbelø (JEB). 23/5 2 SY Horne Land (PDP). 23/5 1 SY Odense Universitet (THH) må være ny Odense art og unægtelig et særpræget fund! 30/5 1 Gyldesteen Skov (JEB). 1/6 1 Jerstrup Skov (JEB). 9/6 1 Agernæs Storskov (MHH).

Gulirisk

8-9/4 2 SY Rudkøbing (OHG). 11-14/4 1 SY Fåborg (PDP m.fl.). 5/5 1 han S Dovnsklint (MSN). 14/5 1 hun TF Dovnsklint (THH).

Hvidsiskan

6/3 1 ad han R kortvarigt Hindsgavl (HHN + doffyntur)

Stor Korsnæb

25/3 1 ad han R Egebjerg (EEE, RYT).

Karmindompap

Eneste observation uden for Sydland: 22/5 3 (2 SY + 1 S) Fyns Hoved (MSN).

Laplandsværting

4/4 1 hun R Kristianslund, Bogense (MHH).

Blåvandshuk – uge 39 + 41 – del III

Af Martin Søgaard Nielsen

En *MEGA* på DOFcall...

Endelig blev det torsdag eftermiddag... de 4 arbejdsdage var vel overståede, og jeg glædede mig til igen at sætte kursen mod Blåvandshuk. Jeg ville dog rigtig gerne se den Rosenbrystede Tornskade, der nu havde opholdt sig i Skagen siden mandag, og det var jeg ikke ene om. Både observatør Rune Tjørnløv, Per Bo Hansen og lokale Ole Zoltan Gøller var friske på en tur til det nordjyske. Vi aftalte at køre fra stationen kl. 3.30 fredag morgen. Jeg kørte spændt og forventningsfuld til Blåvand torsdag aften. Det var skønt at være tilbage og jeg gik durk i kassen for at knalde brikker et par timer inden mobilalarmerne lød kl. 03.00. Vi kørte stille og roligt deropad, og der var god stemning i bilen. Det var en klar og kold "højtryksnat" hvilket dog bekymrede os lidt, idet det var perfekt trækvejr. Vi frygtede således at tornskaden var væk. Som timerne og kilometerne gik, blev det lyst og vi var efterhånden tæt på destinationen. Et par DOFcalls begyndte at tikke ind og pludselig rev Per Bo bilen ind i vejkanterne samtidig med at han nærmest råbte: "Der er kommet en *MEGA*!" En *MEGA* bruges af nogle på DOFcall, når der meldes ekstremt sjældne fugle ud. "Bonapartemåge rastende i Hirtshals Havn!", udbrød Per Bo. Vi blev helt euforiske - kiggede spørgende på hinanden:

"Hvor er vi?". Det viste sig, at vi kun var 30 km fra Hirtshals, men hvad endnu bedre var - vi var kun 50m fra den rundkørsel, hvor vejen gik af til netop Hirtshals! Der var ingen tvivl - den ville vi se. Rune var den eneste i bilen der ikke havde set arten før, mens vi andre kunne snakke om den fugl, vi tidligere havde set i selv samme havn helt tilbage i 1996. Det var kun 3. gang denne amerikanske mågeart gæstede Danmark, og vi glædede os til et kærtkomment gensyn. Jeg sendte en sms til Henrik Knudsen. Der kom prompte svar. "Schwarz Løvsanger, Knudshoved THH"..... "Hvad!!!" Det må være en joke tænkte jeg, men den var sgu go' nok. Eeeeeendelig slog Fyn til, øen som mange ornitologer fra Sjælland og Jylland blot betragter (betragtede?) som "noget de bare kører over"! Nu var der mange, der ilede til, for at se landets kun 17. "Schwarz", der i øvrigt var ny art for amtet. Vores tur fortsatte ufortrødent mod Bonapartemågen. Vi snakkede om, at det her var perfekt timing, og det blev bekræftet, da vi kom frem. Mågen var fløjet fra havnen og ud på Øststranden hvor den nu stod helt perfekt - det var simpelthen den måge der stod tættest på, badet i morgensolen. FEDEST! Den skilte sig markant ud fra alle de andre måger:

Den var meget lille og indtrykket forstærkedes meget

af at den var uproportioneret korbenet, nærmest som en dværg! Hovedformen fik én til at associere til tamdue! Næbbet var helt sort. Det var en adult i vinterdragt så nakke og halssider var meget fint lysegrå. Det er dog svært at erkende på fotos af fuglen, hvilket jo tydeliggør værdien af feltkitser og -notater.

Den stod længe og poserede lækkert for os, men vi ville gerne se den flyve, så vi også kunne se den så karakteristiske vingetegning. Det var bare et spørgsmål om tid, og efter godt 30-40 minutter fløj den en kort tur for at lande endnu tættere på. Den ka-

Bonaparte Måge, Hirtshals. Foto: Rune Tjørnløv.

rakteristiske vingetegning sprang i øjnene på os:

De yderste håndsvingfjer var "skrig"-hvide på både over- og underside i skarp kontrast til de grå indre håndsvingfjer. Det hvide felt lyste simpelthen op.

Det var en fed oplevelse, og vi glemte fuldstændig vores oprindelige mål, men efter at have været der næsten en time var Per Bo ret interesseret i at komme videre. Vi 3 andre, der var travlt beskæftiget med at fotografere og nyde kræet, indvilgede dog i at køre videre mod dagens egentlige targetart – tomskaden.

Rosenstær i masten...

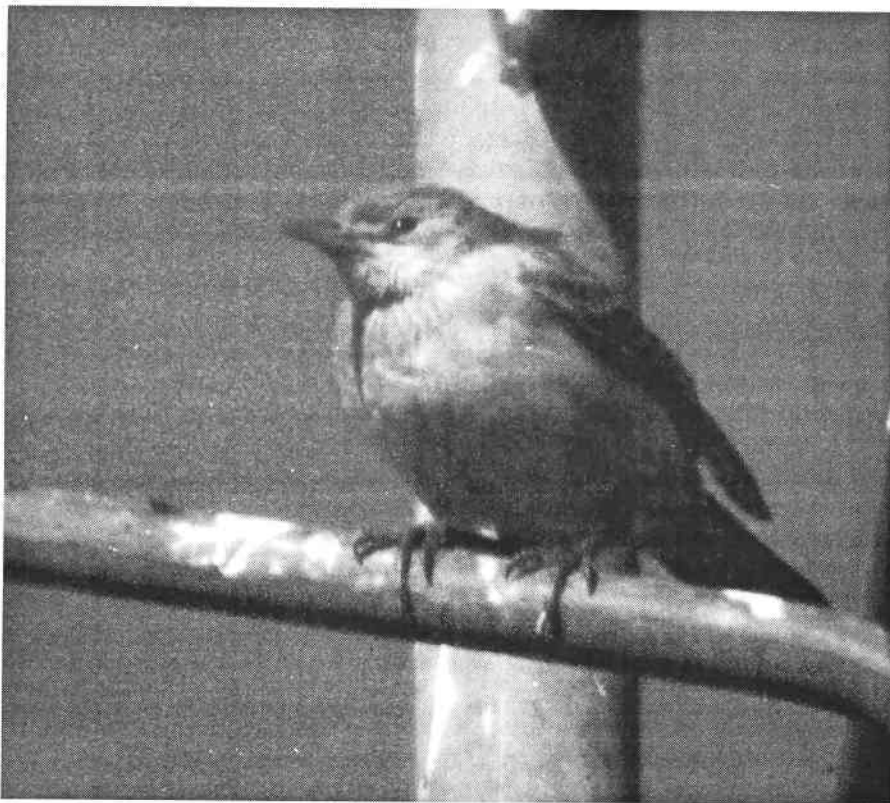
Stemningen det sidste stykke mod Skagen var høj, og optimismen i top. Vi havde været usandsynligt heldige, og vi var godt klar over at der kan gå rigtig mange år, inden vi ser denne fede mågeart igen.

Vel fremme i Skagen mødte vi lokale Knud Pedersen. Han havde dårligt nyt. Han havde eftersøgt tomskaden i over en halv time uden held. Nu lyder en halv time jo ikke af særlig meget, men de andre dage havde fuglen været meget medgørlig og siddet frit fremme mange gange i løbet af en halv time. Den melding kunne dog ikke slå os ud. Vi måtte ud at lede, den kunne jo ha' flyttet sig lidt. Jeg var kun 100m væk fra bilen, da jeg opdagede, at der sad stære i masten lige foran mig. Jeg har for vane altid at tjekke stære, så denne flok var ingen undtagelse. Jeg havde knapt sat kikkerten for øjnene, før jeg fik øje på en meget lys stær... pulsen begyndte at banke af sted... 1k Rosenstær tænkte jeg med det samme! Frem med scopet. Den sad ret skjult i masten, så jeg ikke kunne se de mørkere vinger, men jeg kunne se det gule krumme næb, så det kunne ikke bare være en fejlfarvet stær. Men jeg ville sgu alligevel godt lige se de vinger. Jeg var nervøs for, om flokken ville lette. Skulle jeg tage et billede til dokumentation eller ringe til de andre først? Jeg bestemte mig for at ringe med det samme. Da jeg fik fat i Ole, sagde han: "Det var sgu pudsigt. Jeg har lige haft en lys flyvende stær, som

satte sig i masten, men da jeg ville tjekke den, ku' jeg ikke finde den!". Ole kom hurtigt frem og alle var snart samlet om fuglen. Vi kunne nu gå tættere på, og se hele fuglen fra en bedre vinkel. Den sad nu helt perfekt og soled sig, omgivet af unge stære.

Vingerne var tydeligt mørke og i kontrast til den ellers helt lyse grundfarve. Tøjlen var også lys. Næbbet var som sagt tydeligt gult og krumt. Der sad flere gange stære lige ved siden af den, og til stor overraskelse for os alle var Rosenstæren betydeligt mindre! En sådan størrelsesforskel er ikke nævnt i litteraturen, og ingen af os havde ej heller set det på tidligere Rosenstære. Som med Bonapartemågen ville jeg også gerne se Rosenstæren flyve for også her at nyde kendetegnene i flugten. Eksempelvis kan den lysende overgump kun ses i flugt, men fuglen befandt sig tilsyneladende alt for godt og blev siddende!

Det var en helt fantastisk tur, vi var på. De 2 rigtigt fede fugle, vi havde set indtil nu, overstrålede fuldstændigt det faktum, at vi endnu ikke havde set tomskaden. På den anden side, havde vi stort set heller ikke brugt tid på at lede efter den endnu. Den efterfølgende time luskede vi rundt i området uden at se noget til vores targetart. Vi var efterhånden godt klar over, at den nok var over alle bjerge.

Ung Rosenstær, Skagen Havn. Foto: Rune Tjørnløv.

Madpakken gav en Topskarv...

Efter en meget begivenhedsrig morgen og formiddag, var de andre godt sultne. Sømandshjemmet på havnen blev derfor deres næste destination. Jeg derimod, havde spist af min medbragte madpakke, og med fuld tank af energi og selvtillid, ville jeg tjekke havnen for måger m.m. Skagen havn er altid et "giftigt" sted, og måske kunne jeg finde en Gråmåge eller måske endda en Topskarv. Arten var i

tankerne, eftersom der var set en del på Sveriges vestkyst i ugens løb. Der var meget få måger i havnen, så jeg brugte en del tid på nogle juvenile Hav- og fjordterne. Jeg gik ud, så jeg også kunne tjekke de fugle der sad på stenmolerne. Der sad et par enkelte skarver på vestmolen, og hov... den ene så sgu da lidt klejn ud... "Topskarv????!!! Jeg kan da ikke være så heldig? Eller ka' jeg?", tænkte jeg. Det lignede unægtelig en

Topskarv. Scopet blev sat på. Den var godt nok lille, men den sad med hovedet den anden vej, så jeg kunne ikke se næbbet eller hovedproportionerne. Den drejede hovedet et par gange, og fremviste nu den karakteristiske næb- og hovedprofil. "Det var sgu da for vildt, det her", tænkte jeg. Jeg var så godt som sikker, men i baghovedet rumsterede oplevelsen med min sidste Topskarv. Den blev forkastet af SU. Jeg havde denne gang mulighed for at dokumentere fundet med fotos, så i stedet for at ringe til de andre – som jo nok stadig sad på Sømandshjemmet og skovlede kartofler indenbords – valgte jeg at tage et par billeder gennem scopet. Mens jeg sad og tog billederne, hørte jeg pludselig Per Bo spørge helt roligt: "Sidder du og kigger på en Topskarv?". "Ja, det tror jeg sgu!". Jeg havde været helt opslugt og faktisk ikke hørt dem komme trillende i bilen. Efter velendt middag kørte de ned på havnen for at hente mig. Da de fandt mig, kunne de godt se, at jeg kiggede noget intenst på de Skarver, der sad ude på molen, og kunne godt regne ud, at der måske var noget i gærde... IGEN!

Min prompte melding fik dem lynhurtigt ud af bilen og fik scopet på kræet. Den sad stadig med hovedet skjult, og der var lidt debat om, hvorvidt det nu var en Topskarv. Rune blev dog overbevist, da den ret hurtigt viste hoved og næb frem på bedste vis.

Topskarven var tydeligt slankere, og størrelsen var ca.

80% af Skarv. Hovedet var lille og slankt, nærmest som en fortykkelse af halsen. Nakkens var således helt afrundet, panden høj og stejl og strubben fyldig og også "stejl" – som en slags "hængestrube". Næbbet der synedes påsat den fortykkede hals var proportioneret som en tynd pommes frites. En parallel til indtrykket af det påsatte næb, er som en gulerod eller lignende stukket i en snemand som næse.

Farverne var svære at få set i modlyset, men den lyse strubeplet var dog tydelig, og de lyse fødder sås også.

Den sad lige ved siden af 3 Skarver, så sammenligningsmulighederne var perfekte. Så gjorde det knap så meget, at det var næsten stik modlys. Fuglen blev fotograferet og filmet, feltskitse blev lavet og feltkendetegnene noteret.

Efter at have kigget på fuglen i godt 1½ time fløj den over og satte sig på Østmolen. Den fløj meget tæt på os, og flugten var en smule mere elegant end hos Skarv.

Dagens 3. sjældne fugl og igen var denne yderst samarbejdsvillig. Vi havde nu fået endnu mere blod på tanden, men grundet den fremskredne tid, valgte vi med god samvittighed at sætte kursen mod Blåvand efter en helt uforglemmelig 1. oktober.

Mit ubetinget bedste dip.....

Jeg var helt oppe at køre, og at vi dippede Tornskaden betød minimalt. Det her var simpelthen mit bedste dip nogensinde. Jeg var vildt stolt og glad. Det er ikke hverdagskost at finde 2 sjældne og samarbejdsvillige fugle på en dag, og så endda indenfor få timer. Stemningen i bilen var da også nærmest euforisk. Vi var ikke til at skyde igennem. 3 fede fugle, hvoraf vi havde fundet de 2 selv. Hvad blev det næste? ;-) Hele vejen hjem snakkede vi ivrigt om dagens oplevelser og vores drømme om kommende fugle.

Storpiber over stationen...

Dagen efter var vejret skiftet igen. Overskyet med dis og snuskregn. Knudsen kom ud for at ringmærke, men det varede nogle timer, inden regnen holdt op, og nettene kunne komme op. Ventetiden blev brugt på at berette højt og lavt om gårdsdagens succeser. Under en netrunde hørte vi et meget karakteristisk kald oppe i dissen. Storpiber. Desværre kunne vi intet se, men den varmede alligevel på en ellers begivenhedsfattig dag. Rune var i mosen, og hørte i samme tidsrum den formentlig samme Storpiber. Dagens klart største samtaleemne begyndte, da der lød et brøl fra Knudsen, som sad oppe foran computeren. Vi fór op og Knudsen kunne meddele, at de stod med Danmarks første levende Stribede Græshoppesanger i hånden på Christiansø! Fy for søren en melding. Vi ville gerne være der-

ovre lige i det øjeblik, men vi fik blod på tanden og var klar til selv at finde noget.

Prærieløber i nabolaget...

Efter den stille lørdag skete der igen ting og sager om søndagen. Vejret var klaret op, det blæste med jævn vind fra V-SV så der var forventninger til morgenobsen. 2 Mallemukker var det mest ophidsende, og jeg nød igen at havobse. Efter endt morgenobs fik vi melding om Prærieløber ved Fiil Sø. Vi kørte med det samme. Jeg havde kun set arten 1 gang, og Rune havde aldrig set Prærieløber, så igen var stemningen høj. Vel fremme fik vi udpeget fuglen. Den gik langt inde på en stubmark og var til tider umulig at se. Det lykkedes dog, og vi fik set den "lille og slanke brushane" strække hals på bedste "girafmaner" flere gange. Efter den succesfulde tur brugte jeg eftermiddagen på kratlusk på Nyeng, hvor en Stor Korsnæb lod sig bese fint i toppen af en gran.

Regn, regn og atter regn...

Vejrudsigten for resten af ugen så unægtelig ikke ud til at blive Christiansø vejr. Knudsen valgte alligevel at tage til Chrø, hvorimod jeg blev i Blåvand. Dagens morgenobs blev afbrudt af regn, og det fortsatte ufortrødent resten af dagen. Hvad gør man så på en fuglestation, når det bare øs-regner en hel dag? Rune og jeg satte os foran computeren og brugte et par timer med fuglestemmequiz. Vi øvede kaldene på en masse af de mere

sjældne østlige småfugle. Mange af dem stod højt på ønskelisten, så de blev øvet flittigt. Til sidst sad nogle af dem lige i øret. Heriblandt nogle af de phyller, der var størst chance for i krattene. Vi følte os godt rustet til kratlusk, så nu måtte regnen godt stoppe... Det gjorde den også i forbindelse med vejrskifte om natten. Vinden aftog og drejede fra SV om i S-SØ. Det passede os helt perfekt. Vi var ved at være lidt trætte af blæsevejr, og med den vindretning var der dømt småfugle, ringmærkning og kratlusk.

Dværgværling i nettet...

Forventningerne var høje den efterfølgende morgen. 5. oktober sagde kalenderen. Rune ringmærkede, og jeg morgenobsede fra toppen af en klit. En melding om Blåstjert fra Hanstholm øgede optimismen – der var lagt op til kratlusk resten af dagen. Efter endt morgenobservation skulle jeg lige konsumere lidt føde og lægge slagplan for kratlusken. Midt i maden blev jeg dog afbrudt, idet Rune kom med "noget i posen". Kameraet blev fluks fundet frem, hvorefter jeg løb om til Rune og Bent der stod inde i Ringmærkningsrummet. Jeg kunne godt se på Runes ansigtsudtryk, at der var noget i gære.....Bent bad om, at vi lukkede døren! "Vi tror, det er en Dværgværling"! Det lød som englesang i mine øre, for hold k... hvor ville jeg gerne se sådan en, og så endda i hånden. Bent tjekkede alle dragtkendetegn i Svensson

("ringmærkningsbibelen" skrevet af Lars Svensson"), og vingen blev målt. Den var god nok. Dværgværling 1k – ny ringmærkningsart for Blåvandshuk fuglestation og ny art for både Rune og mig. Vi var helt oppe at køre, og da Bent egentlig var midt i en rundvisning, fik deltagerne nu også oplevet vores begejstring over en enkelt lille fugl. Vi fik også ringet til Ole – det var godt nok ikke ny art for ham, men han ville meget gerne se den i hånden. Vi fotograferede kræet ivrigt, inden den blev sluppet, præcis en time efter den blev fanget.

Vores forventninger var indfriet, og optimismen var nu endnu højere, end da dagen startede. Dværgværlingen havde siddet i nettet, da Rune gik lukningsrunde, så nu var der dømt kratlusk i lange baner. Inden da nød vi veltilfredse vores middagsmad – og sjældent har en klapsammenmad smagt så godt!

Hvidbryn i krattet...

Vi startede med Hvidbjerg Camping. Det er et godt sted, med mange tynde hegn, der er forholdsvis nemme at gennemskue. Vi havde kun gået 30 meter, da en fugl kaldte højt i det pilekrat, vi gik langs med. Vi nærmest kappedes om at råbe bryn, idet den fineste Hvidbryne Løvsanger sad kun få meter fra os inde i krattet. Det var da for vildt det her,...vi havde godt nok held i sprøjten i dag...igen i dag! Jeg er helt vild med den art. Den er så flot og karakteristisk, og jeg elsker de vingebånd og den øjenbryns-

Dvärgværling, Blåvand Fuglestation. Foto: Rune Tjørnløv.

stribet. Efterhånden som jeg har set et par stykker, er jeg blevet meget opmærksom på, hvor forskellige de egentlig er.

De varierer således en del i farve og kontrast. Eksempelvis: hvor grønne ryg og vinger er, hvor tydelige vingebåndene er – især det første, samt hvor kontrastrige vingebånd og tertiærkanter er. Denne var ret typisk, og i forhold til dem jeg tidligere har set, vil jeg betegne den som en mellemform.

En pudsigt adfærd som jeg har set flere gange, og også var gældende for denne Hvidbrynede Løvsanger var,

at den flere gange var oppe at "tottes" med en Gransanger. De 2 "kæmpende" phyller flyver hurtigt og ivrigt rundt i krattet, mens de kalder aggressivt med høje I-stavelser lyde. De afslører således tydeligt deres tilstedeværelse og for iagttageren er det jo helt perfekt. Trods de ivrige fugle er det ofte forholdsvis let at få fuglene i kikkerten.

Vi kunne nu nærmest gå på vandet og var overbeviste om, at dagen ville bringe flere bryn – det gjorde den nu ikke, selvom vi trawlede mange kilometer krat i de efterfølgende timer.

Vi havde dog rigeligt at fejre, og vi glædede os til flere småfugle næste dag.

Blæst igen, igen!...

Dagen efter var vinden igen tilbage med fornyet styrke: 15 m/s fra SV. Det var noget mod vores ønske, der jo gik på småfugle! Blæsten udelukkede jo ikke Kratlusk, men fuglene trykker langt mere, og ofte sker der mere på havet. På den anden side havde det kun blæst en halv dag og som forventet bød morgenobsen ikke på det store træk. En 1k Lille Kjøve blev det dog til, hvorimod det blev til 4 Store Stormsvaler og en 1k Sabinemåge på aftenobsen – dermed en af de klart bedre.

Det var min Sabinemåge nummer 13 (18/9: 1, 19/9: 3, 20/9: 3, 21/9: 2, 2/9: 2, 6/10: 1, 7/10: 1) indenfor de seneste 3 uger. Jeg er helt tosset med den måge, og da det var en af mine targearter var jeg ovenud tilfreds. Det eneste minus var, at der ikke havde været en gammel fugl imellem. Især fordi der var set adulte fugle flere dage ved såvel Ørhage og Nr. Lyngvig.

Med de mange jeg havde set, havde jeg brugt en del tid på at øve mig i fuglens jizz, og diskutere dette med Rune. Et noget sjovt, men dog påfaldende træk var, at de næsten alle sammen fløj mere eller mindre konstant over horisontlinjen! Jeg har aldrig læst om netop dette, men kommer der i fremtiden

en lille måge i konstant flugt over horisonten, vil mine tanker da associere til Sabinemåge, for såvel Rune og jeg synes, det var meget påfaldende.

Generelt for de Sabinemåger vi så, var flugtformen ofte konstant aktiv, kun afbrudt af kort glid. De var målrettede og flugtlinjen retlinet med enkelte "hop" ala Dvärgmåge ned mellem bølgerne. Dvärgmågen er som sådan ikke den art, man forveksler Sabinemåge med, men sammenlignes flugtform, er Dvärgmågens noget mere flyvsk og "hoppende". Det kan derimod være en øvelsessag at skelne unge Rider med dragt som unge Sabinemåger fra netop Sabinemåge. Ridens jizz er dog markant anderledes, idet det først og fremmest er en større fugl. Flugten er ligesom Sabinemåge også terneagtig, men ikke så markant. Dens flugt er oftere præget af glid og af at fuglen glider mere op og ned i forhold til horisontkanten.

Det blev ikke den sidste Sabinemåge, jeg fik set. Dagen efter bød på 2 af slagsen, men så var det også slut med dem.

Storpiber på Grønningen

Selvom det stadig blæste en hel del fredag d. 8. oktober bestemte jeg mig for at sætse 100% på kratlusk. Jeg trawlede krat efter krat, men de fleste fugle kom nu trækkende over i stedet. Jeg var efterhånden nået til Grønningen, hvor et par Store Tornskader fik kameraet frem af tasken. Under foto-graferingen hørte jeg pludseligt et velkendt, karakteristisk og højlydt "schreep" – Storpiber, men hvor? Jeg kiggede straks op, og dér... på kun 50m afstand og helt lavt over diget, kom den store og langhalede krabat af en piber flyvende. Den fløj i bløde store buer langs diget nordpå. Da jeg mistede den af syne, ringede jeg fluks til Rune på stationen. Der var en god chance for, at den ville trække forbi stationen, som jo ikke ligger langt derfra. Rune fór da også ud af hytten, uden dog at høre eller se skyggen af den. Jeg var ovenud tilfreds. Jeg havde set endnu en af targetarterne og oven i købet fået den som ædelart. Dagens satsning var nu en succes. Jeg fortsatte, og hen ad eftermiddagen lagde vinden sig fuldstændigt. Jeg var nu på Nyeng, hvor flokke af Kortnæbbede Gæs kom "gakkende" mod syd - herligt. 3379 sydtrækkende blev det til i løbet af de 3½ time, jeg var der. Det var dog en noget mindre fugl, der løb med min største opmærksomhed og koncentration den eftermiddag. Under min kratlusk i noget græs/semirørskov skræmte jeg en lille sanger op. Den fløj lavt hen over jorden og ind i en busk. "Var det

ikke en locustella med den hale?", tænkte jeg. Fuglen var stort set ensfarvet brun på oversiden og fløj med spredt hale som en Græshoppesanger. Den Stribede Græshoppesanger fra Chrø fra weekenden poppede også op i tankerne. Og hvad med Pallas? Begge er vildt sjældne, men når de nu havde haft en Stribet på Chrø og der havde været nærmest invasion af Pallas i bla. Holland for kort tid siden, så var alt jo muligt. Jeg havde ikke lige kendetegnene i hovedet og jeg havde pokkers nok ingen litteratur med. Uanset hvad, måtte jeg jo tjekke den så godt jeg kunne. Det var ikke let - den skulkede som forventet helt vildt. Jeg fik dog set den sidde langt inde i busken, og også set den flyve igen 2 gange. Det var nu blevet så mørkt, at det var svært at se og fuglen var helt sunket i jorden. Jeg ringede derfor til Rune og bad ham slå op i fuglebogen. Jeg var nu sikker på, at det var en af Græshoppesangerne, men hvilken? Ud fra det jeg havde set, syntes Græshoppesanger at være det klart bedste bud. Stribet kan dog ikke helt udelukkes hvorfor den forbliver ubestemt. Jeg har aldrig feltobset en Græshoppesanger om efteråret, så det var en noget speciel oplevelse.

4 ringmærkere og en sekretær!...

I løbet af natten til d. 9. oktober drejede vinden igen om i "småfuglehjørnet" – øst. Ole var kommet ud på stationen for at ringmærke hele ugen, så det var god timing. Det var skyet, og skyerne hang meget lavt, så det var

rigtig godt ringmærkningsvejr. Som ventet var der da også godt med fugle i nettene. Skyerne blev hurtigt tykkelige og kort tid efter begyndte det at snuske. Jeg skal lige love for, at det med ét resulterede i mængder af fugle i nettene. Ole indså hurtigt, at han ikke kunne følge med selv, og såvel Rune som en anden tidligere ringmærker blev hurtig shanghaget. Grunden til, at det var lidt kritisk, var regnen. Når fuglene hænger i nettene og bliver våde, bliver de hurtigere kolde og kan derfor ikke tåle at hænge så længe. Det viste sig, at der faktisk var så mange fugle, at end ikke de - nu 3 ringmærkere – kunne magte at følge med! Stationsforstander Bent fik et opkald, og der gik ikke længe, før han ankom. Nu var der run på... 4 mennesker pillede fugle ud af nettene og satte ring på, mens jeg havde mere end rigeligt travlt med at notere, hvilke fugle der fik hvilke ringnumre. Det var sjovt at være med til, og der var ingen tvivl om, at førsteprioriteten var og er fuglenes tarv. Fuglene sad således ikke længe før de blev pillet ud, og ingen fugle led overlast. Heller ikke de 35 fugle, der på en gang hang i nettet F8 i fyrhaven – hvilket syn.

Jeg ringmærker!...

I løbet af formiddagen klarede det lidt op og mængden af fugle aftog betydeligt. Jeg havde i lang tid haft lyst til selv at prøve, da Ole sagde: "Piller du lige den Fuglekonge der?". Jeg havde studeret teknikken utallige gange, og jeg må ha' gjort det godt,

for fuglen blev helt problemfrit befriet fra netmaskerne. Jeg havde "pillet" min første fugl nogensinde og satte ring på. En 1k Fuglekonge. Det var en fed følelse, og jeg måtte jo fortælle en noget overrasket Ole, at det var min første! "Så er det bare med at komme i gang", sagde han. Fedt, tænkte jeg – hvorefter jeg fik lov at ringmærke de næste fugle. Da Ole sluttede ringmærkningen, lød totalen på 330 fugle. En super dag, det klart bedste ringmærkningstal i hele efteråret.

At være med til ringmærkning er noget helt andet end at feltobse. Det er forunderligt at stå med fugle i hånden, at se dem så tæt på! Som ringmærker ser man dragtdetaljer man aldrig før har lagt mærke til, eller som man kun kan se på så tæt hold. En fascination uden lige! Er det nu den ene eller den anden art? Hvilken alder er fuglen, og er det nu en hun eller han. De næste dage gik jeg med Ole rundt, og fik lov at ringmærke omkring 50 fugle i alt. Det var vildt fedt og hvor lærte jeg meget nyt. Ikke alle fugle var lige nemme at befri fra netmaskerne. Gærdesmutterne var nogle banditter – de filtrede sig ind. Så var det ekstra vigtigt at bevare roen og overblikket. Det synes jeg gik rigtig godt, men det var nu også rart at hjælpen var lige ved hånden, når det kneb! En af de fugle, der især var sjove at se i hånden, var Træløber – sjovt at se næb og kløer på klods hold. Nu var det jo ikke ringmærkning det hele og et besøg på Nyeng for om muligt at genfinde locustellaen kastede en Mosehornugle

af sig. En Laplandsværpling blev også hørt mellem runderne.

Skovsneppe i nettet og Hvidvinget Måge på stranden...

Sidste dag. Det havde været en klar nat, og der var rimfrost på græsset! Alt i alt en flot morgen på hukket – ingen skyer og ingen vind. Jeg var igen med Ole rundt, da han oppe i fyrhaven pludselig brølede og kastede sig på bedste Peter Schmeichel-vis ind i et net. Hva' f... sker der? Han havde kastet sig over en Skovsneppe! Hold da op, sådan en havde jeg ikke lige forventet, og hvordan ser sådan en egentlig ud? Jeg havde tidligere kun set arten flyve, så det var en helt ny oplevelse. Jeg blev overrasket over det meget lange næb, og hvor var den egentlig stor! Og hvilken fjerdragt. Fuglen kom i en pose, idet runden skulle gås færdig først. Så ringede telefonen. Nogen havde en sandsynlig Hvidvinget Måge på stranden! Nå, skulle jeg nu vælge at se Skovsneppen ordentligt eller løbe ned og se mågen? Selvom mågen blev sikkert bestemt, valgte jeg sneppen. Og hvor var den fed! Det viste sig senere at være dobbelt klogt, for den Hvidvingede Måge blev senere efterbestemt

til en leucistisk Sølvmåge!

3 fantastiske uger...

Alting har en ende, og det havde den her ferie desværre også. Det havde været nogle fantastiske uger. Både fordi jeg havde set en masse spændende fugle og fået en masse gode oplevelser, men også fordi livet i de dage kun drejede sig om fugle, fugle og atter fugle. Jeg havde set masser af fugle. Havfugle, småfugle, hits og ringmærkede fugle. Ja, stort set alt, hvad jeg næsten havde drømt om. Jeg havde igen fået smagt på min snart mangeårige drøm om at være en hel sæson på en fuglestation enten som observatør eller ringmærker for at opleve fugle, fugle og atter fugle, og efter disse 3 uger har drømmen blot fået endnu et tak opad i mit livs prioriteter.

Til slut skal det siges, at jeg følte mig meget heldig med at se så mange gode og sjældne fugle på så kort tid, men som en klog mand en gang har udtrykt det så sigende:

"Jo mere du træner(i denne sammenhæng: kigger fugle), jo mere heldig bliver du!"

Skovsneppe, Blåvand Fuglestation. Foto: Rune Tjørnelev.

FOTOWORKSHOP

DOF Fyn arbejder på i efteråret at afholde 1-2 "workshops" omkring digital fotografering og efterfølgende billedbehandling. "Workshoppen" påtænkes at omhandle praktisk fuglefotografering kombineret med efterfølgende billedbehandling. Hvilke krav stiller vi til et godt billede? Hvordan kan man klippe og "restaurere" et billede så det tager sig bedre ud? Disse spørgsmål, og meget mere, er det hensigten at arbejde med. Hold øje med DOF Fyns hjemmeside www.doffyn.dk eller kontakt Hans Rytter på tlf. 62 27 20 26/23 34 86 36.

Turrapporter

Vintertur til Hindsgavl den 6. marts 2005

Af Børge Rasmussen

Til stort held for mig, blev det ene af arrangementerne aflyst op til denne weekend, og ikke 2 timer efter aflysningen ringede en fugleven, og spurgte om ikke han og en mere kunne køre med til Hindsgavl, hvis altså at jeg skulle der hen. Og således blev det så aftalt, at vi skulle mødes søndag morgen kl. 7.45. Alt i medens jeg så stod og smurte madpakken denne søndag, ringede mobilen, og en brødebetyngt fugleven spurgte om jeg var forsinket. Næh, jeg var i god tid til at samle ham op kl. 7.45 som aftalt. "Øh, så har jeg sagt forkert, for det var 6.45 jeg mente!". Nå, han fik besked på at ringe til den anden deltager, og en hurtig indpakning af mad, kaffe og frugt fulgte. Dejligt med en bil der virker i 8 gr. Frost, og med lav flyvning hen over Vestfyn nåede vi P-pladsen ved Hindsgavl inden Michael Mosebo og de øvrige 12 deltagere havde forladt pladsen.

Og hvilken herlig morgenstund! Frost, klar blå himmel og snedækket park samt så vindstille, at de mange fugles begyndende sang klart kunne høres. Turen gennem parken bragte ivrigt "syngende" Spætmejser og Blåmejser samt Bogfinker. Der var dog en enkelt Bogfinke, der endnu ikke havde fået varmet stemmen op,

idet indledningen lød noget videre forkølet! Turen fortsatte over til Slotsbakken, uden de helt vilde hits på Fænøsund. Toppet Lappedykker, Knopsvane, Edderfugl, Strandskade, Sølvmåger samt Skarv og Gråkrage gav det på bogen.

Det mest ophidsende var egentlig at skulle forcere de mange stejle op og nedture i bakkerne, når nu sneen lå i pænt frossent lag. Lidt sjovt og anderledes var det også at møde folk på langrendsski. Det har jeg dog aldrig før oplevet på en fugletur.

Fra Slotsbakken gik det videre mod nord og over på "fastlandet" i skoven, hvor vi fulgte stien i skovbrynet tilbage mod Hindsgavl. Det gav også en del fugle. Først så vi Spurvehøg, Stor Flagspætte foruden Solsorte og Musvitte. En af turdeltagerne kommenterede lokaliteten med, at det lidt mudrede vandløb i buskadset / skovbrynet var lige et herligt område for en Skovsneppe. Så han gik ned i mod krattet og ganske som udtalt, fløj en Skovsneppe ud derfra. Og om det så ikke var nok, gentog han seancen yderligere 3 gange på ruten med lige så stort held. Turlederen ville ikke stå tilbage for den præstation, så i et vådområde travede han rundt i håb om at der skulle være an-

dre spændende fugle, der rastede her, men her var heldet ikke lige med turlederen.

Vi fortsatte vor vandretur og oplevede Sortmejse, Blåmejse, Halemejse, Spætmejse, Bogfinke og Kvækerfinke. Så var der lige et stykke med høje lærketræer. Og minsandten om ikke der højt oppe i lærketræerne kunne ses Gråsirken, Hvidsirken (*en stor sjældenhed! / red.*), Grønsirken, Stillits, Grønirisk og et enkelt par Lille Korsnæb. Flere steder på turen gennem skoven og op gennem alléen kunne vi se Korttået Træløber. En enkelt Musvåge blev det også til højt over Hindsgavl.

Klokken nærmede sig frokosttid, så turleder Michael foreslog at vi kørte til Gals Klint, hvor vi måske kunne være så heldige at se Grønspætte. Det var vi dog ikke. Endnu en Musvåge og lidt Fiskehejrer blev det til.

Turen gik herefter mod syd til Brandstrup Mark sydvest for Nr. Åby, hvor vi skulle finde Hulduer. Det lykkedes, og det blev yderligere til Ringduer i stort tal, et par Dobbeltbekkasiner, Gråkrage og Sortkrage samt en rastende Musvåge.

Videre til Fønsvang betragtet oppe fra kirkegårdsskellet bag kirken. Sædgæs og herimellem et par Kortnæbbet Gæs, Fasan, Ringdue, Sanglærke, Bjergpiber, Engpiber, Sjagger, Stær, Allike, Råge og Gråkrage samt en enkelt Musvåge blev det til. Videre til Eskør hvor det blev til Lille Lappedykker, Kærhøg og Ringdue.

Den officielle tur skulle sluttes af på Husby Strand. Der kom vi også næsten ned til. Ca. halvvejs var sneen så dyb, at det kneb for hjulene på turlederens bil at nå ned til fast grund, og med lidt håndkraft og fysiske anstrengelser fra bilens passagerer, lykkedes det at bære bilen rundt på markvejen, og vende tilbage til fast underlag. Men vi fik dog et lille kik af Toppet lappedykker, Skarv, Knopsvane, Edderfugl, Hvinand og et par Tårnfalke.

Michael takkede for god ro og orden, og vi takkede ham for endnu en dejlig tur ud i det Vestfynske.

Men havde vi nu set nok? Nej, mine passagerer ville gerne fortsætte i det gode vejr, så kursen blev sat mod Helnæs. På vej hertil blev set 10+ Musvåger og 4 Tårnfalke. På dæmningen ved landfæstet på Helnæs siden, blev set 3 Musvåger og 2 Tårnfalke samt 75 sanglærker.

Selvom der var en del sne på markvejen henover Helnæs Made, så lykkedes det at komme helt der ud.

På vejen ud til stranden så vi en rastende Fjeldvåge, og på vandet var der Skarv, Fiskehejre, Grågås, Gravand, Hættemåge, Stormmåge og Sølvmåge.

Vi koncentrerede os nu om baglandet, hvor vi fik en Sanglærke og en syngende Gulspurv samt en lille flok Stillits foruden Gråkrage, Sortkrage og en enkelt Ravn. Men turens formål var primært at se den på DOF-Fyn indberettede Mosehornugle. Og den oplevelse fik vi også med. En enkelt

Der blev set Fjeldvåge på flere af DOF Fyns ture. Foto: Biofoto/Erik Thomsen.

rastede længe på en pæl ganske nær ved, så der var god mulighed for at se den nærmere an i teleskoperne. Senerne fløj den sammen med 3 andre rundt over Maden, og gav os en stor oplevelse ud i uglers flyvekunst.

På turen tilbage over Maden så vi et par Blå Kærhøge i parringsleg og –

flugt. Desuden blev det til en lille flok Stær og ligeledes en lille flok Sjagger, der alle fouragerede på engen.

Endnu en spændende og i særdeleshed dejlig dag i gode fuglevenners selskab var slut, og autopiloten blev sat på destination Odense. Tak til alle for dejligt samvær! Hilsen Børge

NAKKEBØLLE INDDÆMNING

Den 20. marts kl. 8.00 var Niels Bomholt anfører for 15 deltagere på en tur til et af Fyns ny vådområder Nakkebølle Inddæmning. Dagen før havde Tim Hesselballe fundet en Amerikansk Pibeand for næsen af Niels, der i betragtning af hans mange timer på stedet ikke syntes, at det var helt retfærdigt, at det blev Tim der faldt over kræet. Deltagerne var under alle omstændigheder spændt på om anden stadig var på plads, og det var

den, i selskab med 118 Pibeænder. Foruden Grågæs og Sangsvaner kunne man blandt andet glæde sig over hele 79 Lille Skallesluger, Troldænder, Skeænder og en enkelt Sorthalset Lappedykker. I åen huserede en Isfugl og en Fjeldvåge fouragerede over markerne. Man sluttede af med en tur i skoven, hvor der blandt andet var Ravn og Korttået Træløber. Man skiltes ved middagstid efter en flot fugletur.

SUNDET

Lars Bonne Rasmussen var leder af en tur til Sundet i Fåborg den 17. april. 10 fuglekiggere havde benyttet lejligheden til at se Fyns bedste "lappedykkersø", hvor der ses Lille, Toppet, Gråstrubet og ikke mindst Sorthalset Lappedykker – 18 blev det til af sidstnævnte flotte fugl. Lars fortalte om Sundet og man gik rundt om

søen, hvor der udover lappedykkerne blandt andet blev set Knarand og Skeand. Man forsøgte forgæves at finde Kernebider og Isfugl og skiltes efter et par timer. Flere af deltagerne tog videre til enten Karlsmosen eller Brændegård Sø – begge steder husede Sølvhejre. en passende afslutning på formiddagen!

Syltemade Adal 24. maj 2005

Af Børge Rasmussen

Atter en gang havde Niels Bomholt arrangeret en aftentur gennem Syltemade Adal. Om det var det sande rygte om en forrygende afslutning på sidste års tur (med vin og ost ad libitum) eller andet, der gjorde sig gældende vides ikke bestemt, men ikke mindre end NB + 19 deltog på denne dejlige aften, der var overskyet men vindstille. Er der sumpet? Gir' det regn? De fleste sikrede sig med ordentligt fodtøj og regntøj. Det sidste blev der dog kun brug for i meget lille grad, og kun som en lille farvel-hilsen fra naturen, på vej hen ad asfalten mod bilerne.

Allerede mens vi stod afventende ved vandringens begyndelse, havde vi sang fra både Gulbug, Munk, Solsort, Gulspurv og Gransanger. På vej ned ad stien var også Rørspurven og Rørsangeren på plads. Også en Stor Flagspætte hilste os velkommen med højlydt trommen på ganske nært hold. Hen ad gangbroen gennem rørskoven gik det, alt imedens en Skovskade blandt mange Landsvaler overfløj rørskoven. Dernæst et sving til venstre langs åen. Så hørtes der både Gøg, Gærdesmutte, Jernspurv, Blåmejse, Musvit og Spætmejse samt Sangdrossel. Forinden vandringen påbegyndtes, var vi et par stykker, der blev moppet, for at vi tog teleskopet på nakken. Men det overlevede vi jo, og ikke mindst fordi vi på et tidspunkt på vej hen over engen havde den dej-

lige oplevelse at se den Grå Fluesnappers karakteristiske fangstflugt fra toppen af et træ. I teleskopet selvfølgelig et endnu bedre kik på både flugt-teknikken og fuglens farvetegning. Også en rastende Rødstjert blev det muligt at skue i skopet.

Jo, Nattergale hørte vi 3 af, om end det kun blev svagt og endnu ikke rigtig oppe i de høje omdrejninger. Men også et par Havesangere underholdt os med dejlig sang, og det blev jo nærmest anskuelighedsundervisning i lytte-lære, når vi også havde Munkens sang i nærheden. Fra engen betragtede vi skrænten på den anden side af åen, og her var også denne gang både sang at høre og kig på Gærdesanger, Kærssanger og Torn-sanger. Også en Løvsanger blandede sig i koret, ak ja, en enkelt Fasan hørtes også, selvom det vel næppe kan kaldes sang! Vi fortsatte videre gennem skoven langs åen, og der hørtes også Bogfinken, ikke at forglemme. Vi, der jævnligt holder næsen lidt i sky, vi fik også glimtvis et kig på både Skarv, Fiskehejre, Gråand, Sølvmåge, Ringdue samt Gråkrage.

Så var der kun en klatretur op ad bakkestien til asfaltvejen. Her skulle lige pustes ud, alt i medens antallet af sete og hørte arter blev gjort op til i alt 33.

Men hvad var nu det? Der ovre på marken på den anden side af vejen, oppe på højspændingstråden. Er det

ikke en Tårnfalk? Nej, nu fløj den, og halen viste at det var en Gøg! Nej, nej, nej, turlederen var helt (næsten) sikker i sin sag, lang hale og vingebælgelserne idet den fløj ret væk fra os, gjorde den helt afgjort til en Tårnfalk! Nå, men har Tårnfalke spadeformet hale? For det var vi altså et par stykker, der i et splitsekund havde nået at opfange – men når en så stor kapacitet er næsten sikker, så tør en lille amatør ikke stædigt vedblive at fastholde noget andet. Men jeg er nu

(næsten) alligevel helt sikker på, at Gøg er det rigtige, men på den anden side, så ville vi jo komme op på 34 arter!!!

Tak for endnu engang en dejlig tur afviklet i et dejligt samvær med godt humør i fuglevenners gode lag, hvor alt jo afhænger af hvad øjne ser og ører hører – og så lige hvad hjernen husker fra bøger, tidligere ture og fuglestemmerkurser m.v.

Kærlig hilsen fra Børge

Natravnetur den 3. juni, 2005

Af Poul V Rasmussen

Vil man se på fugle, er man i langt de fleste tilfælde afhængig af vejret. Men især når det gælder Natravne, skal vejret være i top for overhovedet bare at se dem.

Efter at sidste års tur måtte aflyses på grund af vejret, var jeg meget opsat på, at det skulle lykkes i år.

Ugen op til turen var vejret lunt og tørt – men et ventet omslag i vejret lovede ikke for godt.

En front fra sydvest med torden og regn var varslet til at komme ind over landet sidst på aftenen fredag. Men hvor og hvor sent var umuligt at sige.

Lørdag blev der lovet dagsregn med torden, så nu skulle der satses. Valget stod mellem aflysning eller et håb om, at fronten kom så sent fre-

dag, at vi ville kunne nå vores forehavende.

Det sidste blev valgt.

Om det var den dårlige vejrudsigt ved jeg ikke, men vi var kun 4, som ved godt 16.30 tiden mødtes ved Bent Staugaard for at drage nordover. Lis fra Skarø, Lars en god ven fra Tåsinge og Bent og jeg. Hvad vejret ikke lovede af luksus, fik vi til gengæld i Bents nyindkøbte Mercedes, som skulle bringe os til stedet. Så langt så godt.

Første stop var ved Runkenbjerg, en utrolig smuk lokalitet med et bakket landskab, som vælter sig ned mod Vejle å.

Vejret var tungt, men håbet om at det holdt sig tørt levede endnu.

De sædvanlige 2 par Bynkefugle var på deres vanlige pladser. Ivrigt flyvende fra toppen af hegnsplæne ned i græsset og tilbage.

Med den gode udsigt foran os, blev de medbragte madder sat til livs. Men ud over "bynkerne" der nede ved åen var fuglelivet noget tamt.

Lars, som er rimelig grøn i fuglekiggeriet, spørger pludselig, hvad det er for en underligt snurrende lyd, han kan høre – vist nok ovre fra den anden side af åen.

Med store tækkemandslapper for ørene – vel mest lignende et par smågale hanelefanter- forsøger Bent og jeg at lokalisere lyden. Men trods nye høreapparater lykkedes det ikke. Selv helt nede ved åens brink, hvor også Lis proklamerer, at hun tydeligt hører kræet, må Bent og jeg opgive.

Men vi har da så megen erfaring, at vi ved, at den vi ikke kan høre (Bent og jeg), er en Græshoppesanger.

Skyerne er begyndt at trække sammen, men optimismen lever endnu. Vi forlader Runkenbjerg for at besøge Randbøldal – hvor Bjergvipstjert og Isfugl er næsten sikre.

Vi har ikke kørt mange minutter, før en Rød Glente glider lavt ind over træerne. Ud af bilerne alle mand – kikkerterne frem for at få et kort kig på vel en af egnens ynglefugle.

Da vi når Randbøldal, står vandet bogstavelig talt ned i stænger. Vi forsøger os begge steder, hvor vi normalt

kigger – men ikke en fugl vover sig ud i det vejr.

Godt våde tilbage i bilen, må vi erkende, at det var nok enden på dagens tur.

Regnen er dog stilnet en smule af, og vi bliver enige om at køre ud forbi Frederikhåbs plantage, for om ikke andet at vise, hvor man kommer ind til "natravnestedet".

Da vi når der ud, er det holdt op med at regne – nå ja, hvorfor ikke – lad os gå den lille kilometer ind til stedet, så kender de stedet til en anden gang.

For at gøre en lang historie kort – trods dystre vejrmeldinger – vejret bliver bedre og bedre.

Solen bryder igennem til sidst. Et smukt landskab med gamle fyrretræer, lyng og sand ligger der så smukt. Solens stråler vækker Hedelærkerne til live, mindst 4-5 syngende fra hver sin lille fyrretrætop. Flot og helt uvant syn for os fynboer.

Næsten 2 timer med godt vejr får vi foræret – og efter en masse hyggesnak, kaffe og hjemmebag – lykkedes det os at se og høre Natravnen.

Først snurrende langt væk et sted ude i uvirkeligheden. Senere siddende på sin gamle vante gren i den udgædede fyr, hvor dens stemme tydeligt høres. Ikke det store show denne gang, men det lykkedes igen.

Mørket er næsten faldet på – regnen så småt begyndt at falde igen – og vi lister tilbage til bilen.

Med så små forventninger, må vi vel sige, at turen endte som en succes.

Godt opstemte og trætte begiver vi os tilbage mod Fyn i årets værste

torden – og regnvejr.

ÆBELØ

Den 11. og 12. juni var der tur til Æbelø. Bestyreren hentede 17 DOF-Fynere ved ebbevejen og kørte dem til Æbeløgård, hvor man blev indkvarteret af turleder Jens Bækkelund. Der var fuld forplejning, som Jens' kæreste Gerda stod for, så alt hvad man skulle var at indfinde sig til måltiderne, resten af tiden kunne man studere øen og dens fugleliv. Der var to par af Pirol, der sang flittigt, en af hannerne blev sågar set jagte en Tårnfalk, som var kommet for tæt på. Tårnfalken endte med at fortrække! Skovsanger, Huldue og Rødrygget Tornskade hører også til øens faste

indslag og i de lave skrænter på øens sydvestlige del sås Tejst. Det er formentligt disse fugle, som regelmæssigt ses ved Flyvesandet. Der var konkurrence om, hvem der så flest arter på øen – det blev en delt førsteplads til Søren Rasmussen fra Revninge og odenseanske Birte Sørensen med 68 arter. Efter lodtrækning gik præmien – en bog om Æbelø til Søren, der efterfølgende opdagede, at han havde glemt at notere et par arter, så konkurrencen fik den rigtige vinder! Søndag eftermiddag blev delta-gerne kørt retur til ebbevejen hvor man skiltes efter et par gode dage.

TURE

Sydlangeland

Søndag den 4. september

Mødested: Dovns Klint kl. 6.00.

Tilmelding til turleder Flemming Byskov på 65 98 2218. Efter morgentrækket er ebbet ud med forhåbentlig mange Gule Vipstjerter, Skovpibere, Spurvehøge mm. går turen til Fakkebjerg, når rovfuglene for alvor sætter ind. God chance for Hvepsevåger, Fiskeørne og Røde Glenter. Ind imellem fremvisning af ringmærkede fugle.

Knudshoved

Søndag den 11. september

Mødested: DSB-kursuscenter kl. 6.00 eller kl. 10.00.

Tilmelding til turleder Eske Mortensen på 40 18 1628. Det er en tur i to tempi. For de morgenduelige er der småfugletræk og et kig i Østerøse efter diverse vandfugle, mens det også er muligt at koncentrere sig om rovfugletrækket fra kl. 10. Alle er velkomne til begge dele.

Træktur til ?

Søndag den 18. september

Tilmelding til turleder Hans Rytter på 62 27 20 26 dagen før, som på det tidspunkt har tolket på vejret. Det er afgørende for at lave den mest optimale træk-tur, hvad enten den så går til Blåvand, Sydlangeland eller et helt tredje sted.

Tipperne og Skjern Enge

Søndag den 2. oktober

Tilmelding til turleder Flemming Byskov på 65 98 221 8, som vil aftale nærmere om afgangstider og -sted. Ruten er ikke fastlagt endnu, men der er garanti for masser af fugle på to af Vestjyllands toplokaliteter.

Rügen

Den 27-30. oktober

Efter et par års pause tager vi denne fuglerige tur på programmet igen. Tilmeld dig til turlederne Niels Bomholt og Birte Sørensen på sidstnævntes tlf. 65 92 09 12. Hun vil fortælle mere om det praktiske i arrangementet, priser og ikke mindst om alle de tusinder af Traner og Blisgæs, samt de mange Havørne mm., der er i vente.

Små pip.....

Fuglenes dag, den 30. maj havde lokket 20 morgenfriske mand m/k til Odense Å ved Dalum Papirfabrik kl. 4.00. Flemming Byskov ledede turen langs åen til Sct. Klemens – ud langs nordsiden, over broen ved Sct. Klemens og retur langs sydsiden. Der var godt gang i fuglesangen, især kunne man glæde sig over Gulbug. Kærsanger og tre Nattergale. Turen tog 4 timer. Godt halvdelen af deltagerne var "ikke-DOF'ere", der havde læst om arrangementet i pressen.

DOF-Fyns tur til Romsø den 29. maj måtte desværre aflyses på grund af maskinskade på båden, som skulle bringe folk til øen. Turen vil givetvis blive forsøgt gentaget næste år, der skulle i hvert fald være tid til at få skuden repareret.

Isfuglene i Tarup Grusgrave har haft en god sæson. To par har ynglet i de opsatte kasser – det er de tonstunge kasser, som tyske Horst Boegler laver – i alt er 11 unger blevet ringmærket. Et "pressemøde", hvor ungerne skulle fremvises for såvel den trykte som den elektroniske presse blev dog lidt af et flop. Fuglene må have anet uråd, for de fløj væk dagen før. En lokal landmand kunne dog fortælle journalisterne, at han lige havde set 7 unger sidde tæt sammen på en gren ud over vandet.

Det fynske havørnepar har igen fået to unger på vingerne, så der skulle igen være klar til nogle gode stunder ved Brændegård Sø, når ungerne "præsenteres for offentligheden". Fra midten af august og en god måneds tid frem kan man sikkert se ungerne lære at fange Skarver.

To par af Rød Glente har haft ynglesucces på Fyn i år oplyser Finn Eriksen. Det ene par har fået to unger, antallet af unger hos det andet par er i skrivende stund ikke kendt.

En digesvalekoloni i en grusgrav på Østfyn blev angrebet af en gravemaskine. Ejeren af grusgraven mente ikke, at han skulle lade svalerne i fred. Det er imidlertid en overtrædelse af jagtloven og politiet kunne stille ham en bøde på 3 til 5 tusinde kroner i udsigt, hvis der fortsat graves i kolonien.

**- - - og husk,
fugle skal ses i naturen**